

Π Α Ν Δ Ω Ρ Α.

1 ΙΟΥΛΙΟΥ, 1862.

ΤΟΜΟΣ ΙΓ'.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 295.

ΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΙΑΤΡΟΙ ΤΗΣ ΑΙΓΥΠΤΟΥ.

(Συνέχ. και τέλος. Ίδε φυλλάδ. 294.)

—ooo—

Ὁ ἕτερος προκαταρκτικὸς τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης κλάδος, ἡ Χημία, ἐν Αἰγύπτῳ λαβοῦσα τὴν πρώτην ἀρχὴν τῆς καὶ τὴν μετὰ ταῦτα ἀνάπτυξίν τῆς, ἐκ τῆς Αἰγύπτου τὴν κλησιν ἐδέξατο καὶ φέρει μέχρι τῶν ἡμερῶν μας, διὰ τοῦ ὀνόματός τῆς δεικνύουσα τὴν καταγωγὴν τῆς, καθότι χημι ἐν τῇ ἐγγχωρίῳ γλώσσῃ ἐκαλεῖτο ἀνεκαθεν ἡ χώρα τῶν Αἰγυπτίων· οὔτε τὸ ἀπὸ τῶν ὀμηρικῶν χρόνων μέχρι σήμερον ἐν χρήσει παρ' Ἑλλήσιν ὄνομα Αἰγυπτος, οὔτε τὸ παρὰ τοῖς ἀσικανοῖς λαοῖς ἀνήθης ὄνομα Μίσρα (*) ἦσαν γνωστὰ τοῖς Αἰγυπτίοις, ἀλλ' ἡ χώρα τῶν οὗσα μελάγγαιος καὶ μελάμβωλος (Ἡρόδ. Π. 42 — Στεφ. Βυζ. ἐν λέξ. —) ἐκλήθη, ὡς πρῶτος παρετήρησε τοῦτο ὁ Πλούταρχος ΧΗΜΙΑ ἢ τοι μελάινα γῆ (**), καὶ κατὰ διάλεκτον ΚΗΜΙ, ὡς καὶ νῦν ἐτι

(*) Μύσα φαινικιστί, Μίσρα καὶ Μισράιμ ἑβραϊστί, Μίσρ καὶ Μάσρ ἀραβιστί. — * Ἐκλήθη καὶ Μύσα ἡ χώρα ἀπὸ Φοινίκων. * Στεφ. Βυζ. ἐν λέξει Αἰγυπτος.

(**) « Τὴν Αἰγυπτον ἐν τοῖς μάλιστα μελάγγειον οὔσαν, ὡς περ τὸ μέλαν τῶν ὀφθαλμῶν χημίαν καλοῦσι. (Πλούταρχ. 46. καὶ ὅσιρ. 33.).

παρὰ τοῖς νεωτέροις ἐγγχωρίοις Κόπταις Χημι καὶ Κημι ἢ Αἰγυπτος ὀνομάζεται.

Ὅθεν Χημία καὶ Χημεία ἢ κατ' ἐξοχὴν αἰγυπτία γνώσις, ἡ μελάινα ἐπιστήμη, κατὰ τὴν ἀρχικὴν τῆς λέξεως σημασίαν, ἢ τοι σκοτεινὴ καὶ μυστηριώδης, οὔσα ἰσρὰ διδασκαλία, περὶ τὴν ὁποίαν μόνοι οἱ ἱερογραμματεῖς ἠσχολοῦντο, καὶ τῆς ὁποίας ἀπεκλείοντο οἱ ἀμύητοι, καθότι χημι ἐν αἰγυπτία φωνῇ σημαίνει οὐχὶ τὸ μέλαν ἀπλῶς ἀλλὰ καὶ πᾶν σκοτεινὸν καὶ μυστηριώδες.

Ἡ Χημία μετὰ τὴν πτώσιν τῆς αἰγυπτιακῆς παιδείας καὶ τὴν ἐξαφάνισιν τοῦ αἰγυπτιακοῦ ἔθνους, ἐκπεσοῦσα τῆς ἀρχικῆς αὐτῆς ἐπιστημονικῆς ἀξίας, παρεμορφώθη ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν, Ἀράβων καὶ Φράγκων εἰς Ἀλχημίαν (*) ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο ἀναφέρεται τὸ πρῶτον περὶ αὐτῆς ὑπὸ Ἰουλίου Φερμικοῦ Ματέρνου ἐπὶ τῶν χρόνων Κωνσταντίνου τοῦ μεγάλου· ἀλλὰ τότε ἐσημαίνεν ἤδη οὐχὶ τὴν ἀρχέγονον καὶ πρωτότυπον αἰγυπτιακὴν χημίαν, ἀλλὰ μᾶλλον πυροσοφίαν καὶ μετέπειτα σπαγειρικὴν καὶ χρυσοποιίαν (**).

(*) Ἀλ—χημία· τὸ ἀλ ἐστὶν ἄρθρον ἀπλῶς τῆς ἀραβικῆς.

(**) Ἡ ἐπὶ Βυζαντινῶν, Ἀράβων καὶ Φράγκων πρακτικὴ χημία (χημεία καὶ χυμεία) εἰς ἀγυρτικὴν μεταπεσοῦσα χρυσοποιίαν ἐτυμολογεῖτο βεβιασμένως ἀπὸ ἐτέρας αἰγυπτιακῆς λέξεως χημι = ἐστία, ὡς πυροσοφία καὶ πυροτεχνία,

Άλλως τε ή από τής τρίτης πρό Χριστού χλιε-
τηρίδος αποδεδειγμένη εν Αιγύπτω ύελουργία, και ό
σύγχρονος διά μεταλλικών ούσιών χρωματισμός τής
ύελου προς απομίμηση διαφόρων πολυτίμων λίθων,
σμαράγδων, αμεθύστων και μαργαριτών, εις τρό-
πον ώστε δυσκόλως διεκρίνοντο από τών γνησιών τά
πλαστά αυτά λιθίδια (Plin. Hist. nat. XXX. II. 42.)
ή διά φυτικών και μεταλλικών ούσιών πολυποικί-
λος βαφή τών διαφόρων ύφασμάτων, ή γνώσις τής
επενεργείας τών όξέων επί τών χρωμάτων, και τής
δι' άλλτων προπαρασκευαστικής κατεργασίας τών ύ-
φασμάτων πριν βαφώσι διά τής τελικής χρωματι-
στικής ύλης, αυτά μόνα και καθ' έαυτά εν έλλεί-
ψει άλλων αποδείξεων ήθελον άρκέσει προς διαβε-
βαίωσιν τής ύπάρξεως τής χημίας έφηρμοσμένης εις
τάς τέχνας.

Άλλά και αί λοιπαι φυσικαι έπιστήμαι βοτανική,
ζωολογία και όρυκτολογία προηγούντο ως βοηθητι-
και, και προπαρασκευαστικαι τής Ιατρικής: περί ζωο-
λογίας ύπήρχον άπειρα Ιερατικά συγγράμματα (Η-
λιόδωρ. Αΐθ. III.), ή δε τής βοτανικής και όρυκτο-
λογίας γνώσις παρ' Αιγυπτίους μαρτυρείται παρά
πολλών Έλλήνων και Ρωμαίων συγγραφέων (*). Έτι
δε και αυτή ή μαθηματική και ή άστρονομία έτέ-
λουν μέρος τών προπαιδευτικών τής Ιατρικής έπι-
στήμης γνώσεων (πρόβλ. Γαλην. περί κριτικ. ήμερ.
III.), διά την έπιβρόήν τών άστρονομικών και με-
τεωρολογικών φαινομένων επί τής δημοσίου ύγείας:
ούτως οι Ιατροί ήσαν συγχρόνως και ώροσκόποι, εκ
τών φάσεων τής Σελήνης και τών πλανητών τάς
κριτικάς προς τοις άλλοις καταλογιζόμενοι τών ά-
σθενούντων ήμέρας (**), και τών έπιδημιών τάς πε-
ριοδικάς επανόδους ενστάσεις τε και ύφέσεις. Η έπι-
στημονική άστρονομία εν τή τελειότητι αυτής ήτο
άρχαιοτάτη παρ' Αιγυπτίους (πρόβλ. Άριστοτέλ. περί
Ούρανοϋ II. 12.), επί τής παρακμής δε τών αιγυ-
πτιακών γραμμάτων, ότε ή χημία μετέπεσεν εις
άλχημείαν μετέστη και ή άστρονομία εις άστρολογίαν.

Διά τών φυσικοϊστορικών γνώσεων έμορφώθη επί
ή από τοϋ έλληνικοϋ χέω, χύω=χωνεύω ως χωνευτική τέ-
χνη, ή επί τέλους από τοϋ χήμη=χάσμη ως ars separa-
toria, destillatoria, έξ ου και σπαγειρική κατά Παράκελσον
από τοϋ σπην και άγείρειν, ως τά διεστώτα συναγείρουσα
και τά σύνθετα διασπώσα.

(*) Ο άνωτέρω μνημονευθείς γνωστικός πάπυρος εις χα-
ρακτηρας δημοτικούς εν τῷ Μουσείῳ τοϋ Λουγοδείνου
(Leyden) βριθει φυσικοϊστορικών σημειώσεων σελ. ε. γραμ.
31. Η βοτάνη 'Ανουβία -- - βλαστάνουσα εις πολλούς
εκ τών τόπων τά φύλλα αυτής. — σελ. ιβ'. γραμ. 16. 17.
'Αφρός Σελήνης: έστι τις λίθος λευκή: αυτής τό όνομα εν
' γλώσσῃ ξένη άφροσέληνος. — σελ. ιδ'. γραμ. 1. Σαλα-
' μάδρα έστι τις σαύρα μικρά, ούσα χρώματος τής καλαί-
' νης λίθου. κτλ. »

(**) Πρόβλ. Έλλην. πάπυρον τής συλλογής Δ' 'Αναστά-

τό έπιστημονικώτερον και ή φαρμακευτική, φαρμα-
κολογία και συνταγολογία: πολλαί βοτάναι διά τάς
ιατρικάς τών δυνάμεις έθεωρούντο Ιεραί και έφερον
συμβολικώς τών Θεών τά όνόματα: ό κισσός έκαλεί-
το σηνόσιρις ή τοι φυτόν Όσίριδος, ή σιδηρίτις δά-
κρυον Ισιδος, ή άρτεμισία καρδία Βουθάστιος, ό κρό-
κος αίμα τοϋ Χώνος, τό πράσιον ήρου σπέρμα, ή
σκίλλη Τυφώνος έμμα, και τά όμοια. (Apulej. de
virib. herb. IV.). Και επί τών ρωμαϊκών χρόνων
έτι πολλά σύνθετα Ιατρικά έφερον τό όνομα τής Ισι-
δος. (Γαλην. περί συνθ. φαρμ. τών κατά γένη.).

Περί τής Ιατρικής τών Αιγυπτίων ύλης όλίγιστα
δισώθησαν ήμιν διεσπαρμένα ένθεν κάκεισε παρά
τοις άρχαίοις Έλλησι και Ρωμαίοις συγγραφεύσι: τής
σκίλλης χρῆσις έγινετο κατά τοϋ ύδρωπος, τοϋ όπου
τοϋ σικίου κατά τοϋ οιδήματος τών ποδών, τοϋ ό-
πίου κατά τής μελαγχολίας και άλλων ψυχικών νό-
σων, τοϋ αδιάντου κατά τής κυνάγχης, κτλ.—

Έκτός τών βοτανών έγινετο χρῆσις και διαφόρων
ξητινωδών ούσιών, τερεβινθίνης και όμοίων, ελαίων
άρωματικών και βαλσαμικών, οίνου κοινοϋ και φοι-
νικίου, όξους άρωματικού, κτλ. Εκ ζωϊκών ούσιών
άπαντώμεν εις τήν αιγυπτιακήν φαρμακολογίαν μέ-
λι, γάλα γυναικός, αίγός και δαμάλεως, ούρον άν-
δρός, γυναικός, κόπρον ένου, αίγός, κροκοδείλου, αι-
λούρου και λέοντος, όρνίθων άφοδεύματα, μυρμη-
κών ελαιώδες άφέψημα, λίπος βοός, αίγός και γυπός,
βοείων χολήν και νεόσφακτον αίμα. Έν τούτοις τοϋ
Πλινίου ή διήγησις, ότι οι Αιγύπτιοι βασιλείς έχρῶν-
το κατά τής έλεφαντιάσεως αίματι άνθρωπιώ εννε
ως εικός έσφαλμένη, και υπό ταύτην έννοείται ή διά
άμυχών και σκαριφισμών εν καιρῷ γινομένων τής αι-
γυπτίας έλεφαντιάσεως θεραπεία. Εκ τών μεταλλο-
ειδών ύλών, μετάλλων και άλλτων έγινετο χρῆσις
τοϋ ποταμίου και θαλασσίου ύδατος, τοϋ θαλασσίου
άλατος, επικαλουμένου βορείου, τοϋ Ιεροϋ άλατος
ή τοι νίτρου, τοϋ σιδήρου, κλπ. Τοϋ αέτιτου λίθου
έγινετο ένίοτε χρῆσις κατά τοϋ ύδρωπος και τυμ-
πανίτου.

Άλλοτε ώμίλησα περί τών εν τῷ φαρμακευτικῷ
τῷ Αιγύπτου σταθμίω και μέτρων εν έκτάσει,
(Πανδῶρ. φύλλ. 275. σελ. 244.), επαναλαμβάνω δε

ση εν τῷ Μουσείῳ τοϋ Λουγοδείνου υπ' αριθμόν 75. σελ.
ια'. γραμ. 1. « Δημοκρίτου σφα-
' ρα: προγνωστικόν ζωής και θα-
' νάτου. Γνωθι προς τήν C (σε-
' λήνην) άνέπεσεν ό νοσών, και
' τό όνομα τό εκ γενετής συμ-
' ψήφισον τήν C και βλέπε πό-
' σαι αί τριακάδες γίνονται, και
' τά περιλειπούμενα τοϋ αριθμοϋ
' κατανόησον εις τήν σφατραν.
' Και αν ή ανω ή ψήφος, ζήσει
' εαν δε κάτω τελευτήσει. »

α'	ι'	ιθ'
β'	ια'	κ'
γ'	ιγ'	κγ'
δ'	ιδ'	κε'
ζ'	ις'	κς'
θ'	ις'	κς'
ε'	ιε'	κβ'
ς'	ιη'	κη'
η'	κα'	κθ'
ιβ'	κδ'	λ'

και πάλιν ότι μέτρα χωρητικότητας ήσαν τό 'Ιν' ή-
σον με δύο χάς άττικους, τό Λόκ, δωδέκατον τοϋ
Ίν, ίσον τῷ ζέστη τών Άττικών, και ό Άρουστήρ
(ούταχ Ιερογλυφ.) μέτρον μικρότερον πολλοστημό-
ριον τοϋ Λόκ: σταθμιά δε βάρους ήσαν ή Μνᾶ, ή Ούγ-
κία X, και ή δραχμή +. εν τῷ παπύρω τής συλ-
λογής Πασσαλάκουα, νῦν εν τῷ αιγυπτιακῷ τοϋ Βε-
ρολίνου μουσειῳ, (υπ' αριθμ. 1558.) περί ου άνέφε-
ρον άνωτέρω, ύπάρχει μεταξῷ τών άλλων και μέγα
μέρος τοϋ συνταγολογίου τής αιγυπτιακής Ιατρικής
σχολῆς: ό τίτλος τής άσθενείας επιγράφεται διά κιν-
ναβάρεως, και ακολουθοϋσι διάφοροι συνταγαί γε-
γραμμένοι διά μέλανος. Έσωτερικαι και έξωτερικαι
άσθενείαι άπαντώνται αναμιξ και έννευ συστηματι-
κῆς τινος κατατάξεως: ούτως εν τῷ πρώτῃ σελίδι
περιέχεται « Συνταγή προς έξόντωσιν τής ταινίας
από τής κοιλίας », εν τῷ δευτέρῃ σελίδι « Συνταγή
κατά τών όγκων τοϋ στήθους και άμφοτέρων τών
άνω άκρων », εν τῷ έκτῃ σελίδι « Συνταγή κατά
τῷ Ιεραῶ νόσου » και ή όγδῶη σελίς φέρει « Έτέραν
συνταγήν κατά τῷ Ιεραῶ νόσου και ίνα προλάβῃ τις
τόν εξ αυτής θάνατον ». Κάτωθεν τών συνταγών
ακολουθοϋσιν οι όρισμοί, Χρίσμα, Άλοιφή, Κατά-
πλασμα, Έμπλαστρον, Κλύσμα, Πόσις, Βῶλος, Αφέ-
ψημα και τά όμοια ως σημειώσεις διακριτικαι, με
τά: διατάξεις « να ληφθῇ τό πρώτ, τό έσπέρας » ή
τινα άλλην σύστασιν ως « άριστον Ιατρικόν », κτλ.—

Ίνα λάβῃ τις μικράν ιδέαν τῷ αιγυπτιακῷ Ια-
τρικῷ ύλης και συνταγολογίας κατά τόν ΙΔ'. π. Χρ.
αίωνα, δύνανται να χρησιμεύσωσιν ακόμη αί έξῆς
συνταγαί εκ τοϋ περι ό λόγος Ιερατικοϋ παπύρου
(σελ. γ'. γραμμῆ 5.) « Συνταγή κατά τών λειχήνων
' κεκαθαρμένη βοεία χολή, μέλι: να ληφθῇ παρά τοϋ
' πάσχοντος τήν έσπέραν » (γραμμῆ 6.) « Έτέρα
' κατά τών λειχήνων τών παιδών' χολή, τερεβιν-
' θίνη: μίξον μετά μέλιτος, και δός τῷ πάσχοντι
' άφ' έσπέρας ». Διά κλύσματα ύπάρχει πλήθος συν-
ταγών: ούτω μεταξῷ άλλων (σελ. ις'. γραμ. 9—
40.) « Λάβε φοινικίου οίνου ούγκιαν, μέλιτος, οϋ-
' γίαν, όξους χάι (2) τρεις δραχμάς, άλατος βο-
' ρείου 6 [10, δι' εν κλύσμα τό έσπέρας, έτερον'
' λάβε μέλιτος 1 [8 και δραχμήν, φοινικίου οίνου
' ούγκιαν, άριστου όξους δραχμάς δύο, δι' εν κλύ-
' σμα τό έσπέρας ».

Και ό έτερος μνημονευθείς γνωστικός δημοτικός
πάπυρος τοϋ Λουγοδείνου (Leyden. υπ' αριθμ. 65)
φέρει πολλαῖς συνταγᾶς: ούτω μεταξῷ άλλων ' Συν-
' ταγή προς στάσιν αίματος: ύδωρ τό εκ βάτων εν
' όξει: άφες ίνα πῆ ή γυνή εξ αυτού πριν ή φάγη
' μέχρι στάσεως (σελ. ι'. γραμ. 1—3). [Κατά τοϋ
' οιδήματος τών ποδών] Πλυνε τοϋς πόδας τοϋ πά-
' σχοντος ύδατι σικίου, προστρίβων αυτό καλῶς

» επί τών ποδών του. » (σελ. ια'. όπισθεν' γραμ. 7).
— Φέρε μύρμηκας και βράσον αυτούς εν ελαιῳ κυπα-
ρίσσου (σελ. ιβ' γραμ. 3).— Αυτά ήσαν τά λεγό-
μενα άπλᾶ τῷ Ιατρικῷ, συνταγαί αίτινες εξ Αιγύ-
πτου διεδόθησαν εις Ασίαν, Ελλάδα, και έπειτα ά-
πανταχοϋ τῷ ρωμαϊκῷ αυτοκρατορίας.—

Τῷ θεραπευτικῷ οϋχ ήττον άνεπτύχθη μεταξῷ
τῷ Αιγυπτίων και ή διαιτητική, καλλιεργούμενη
υπ' αυτών τών ιδιωτών και προαγομένη επί έλλο-
γώτερον βάσεων υπό τών Ιατρών, πρεσβευόντων άεί-
ποτε τήν αρχήν, ότι ευκολώτερον ήθελεν εισθαι τό
προλαμβάνειν τάς άσθενείας διά φρονίμου διαιτητι-
κῆς, παρά τό ίασθαι αυτάς διά τών ουχι πάντοτε
βεβαίων και ασφαλών θεραπευτικῷν μέσων: ένθεν αί
πολλαί και επανειλημμένοι νηστεία και άφαιμαξίεις
ή τακτική κατά μήνα επί τρεις καθ' έξῆς ήμέρας
χρῆσις έμετοκαθαρτικῷν και κλυσμάτων, ή αποχή
χοιρείου κρέατος και άλλων τινῶν έδωδύμων, επί τῷ
δοξασιζ ότι πάσαι αί νόσοι διά τών τρεφόντων σι-
τιῶν τοις ανθρώποις παραγίνονται. (Ηρόδ. II. 77.).
Έν εκ τών συνηθεστέρων παρ' Αιγυπτίους έμετοκα-
θαρτικῷν ήτο και ό ζωμός τῷ εν Αιγύπτω φουμένῃς
επιμήκους ξαφρανίδος, τῷ καλουμένης συρμαίας, με-
τά θαλασσίου ύδατος αναμειγμένος (Διδυμ. σχολ.
εις Άριστοφ.), διό και εκκαλοϋντο οι Αιγύπτιοι παρά
τῷ Αθηναίων εμπαικτικῷς μελανοσυρμαίος λεώς.
(Άριστοφ. Θεσμοφορ. 857). Συγχρόνως ελοϋοντο
και έχρίοντο οι Αιγύπτιοι πολλαῖς τῷ ήμέρας, και
εκαθάριζον τόν άέρα τών οικιῶν των διά θυμιάσεων
μετά διαφόρων ξητινωδών ούσιών, μύρβας και όμοίων,
πρό πάντων τοϋ λεγομένου κύφι (Πλούτ. Ισ. και Ό-
σίρ.). — Άλλ' εαν και με πάντα τά προφυλακτικά
ταύτα μέσα, ενέσκηπτεν άσθένεια μεταξῷ τῷ Αι-
γυπτίων, τότε προσέτρεχον οι Ιατροί, οίτινες παρά
τήν διάγνωσιν τῷ άσθενείας ώριζον κυρίως τήν πρό-
γνωσιν, εξ ου και ή κλησίς των προφήται, και διε-
ταττον τά τῷ θεραπείας, χρώμενοι επί τό πλείστον
φαρμάκοις άπλοῖς, άτινα άλλως ήδύνατό τις να μετα-
χειρισθῇ άνευ βλάβῃς τινος (Ισοκρ. Έγκωμ. Βουσίρ.).
— Διά τοιαύτης εν συνέσει και συνειδήσει διαιτητι-
κῆς και Ιατρικῷς θεραπείας, συνδεομένης μετά τῷ
τοϋ κλίματος ευκρασίας, ει και τοσαῦται πολυειδείς
και ποικίλαι εν Αιγύπτω άσθενείαι επλεόναζον, οι
Αιγύπτιοι έθεωροϋντο εν τούτοις μετά τοϋς Αίθνας
υγιέστεροι και μακροβιώτεροι τῷ ανθρώπων άπαν-
των (Ηρόδ. II. 77.).

Η θεραπευτική εμπειπιστευμένη εν χερσιν Ιατρῶν
οίτινες ήσαν ταυτοχρόνως Ιερείς, αξιούντες ίδιον έαυ-
τῷ αποκλειστικόν και διαδοχικόν δικαίωμα τήν τέ-
χνην τοϋ θεραπεύειν, περιεκαλύπτετο άείποτε υπό
μυστηριώδους τινός πέπλου θείας αρχῆς, και συνε-
δέετο άχωρίστως μετά τῷ λοιπῷς άγιστείας και

θεουργίας. Φύλακες τῶν διαφόρων τοῦ σώματος μελῶν καὶ προστάται ἐνομιζόντο θρησκευτικῶς τριάκοντα ἕξ Θεοί, οἱ δὲ ἱερεῖς διὰ τῶν ἐπικλησίων καὶ προσευχῶν τῶν ὑπὲρ τῶν ἀσθενούντων ἀπήλαυνον παρὰ τῶν προϊσταμένων τοῦ ἀσθενούντος ἐργάνου θεῶν ἐμπνεύσεις καὶ ἐπιτεύσεις διὰ τὴν τοῦ παθήματος θεραπείαν (πρὸβλ. Ἰριγέν. κατὰ Κέλσ.).— Εἰς τοὺς ναοὺς τῶν Θεῶν κατέφευγον οἱ νοσοῦντες, οἱ δὲ ἱερεῖς ἐκτὸς τῶν ἱερῶν τῆς ἱατρικῆς βίβλων φυλάττοντες ἐν τῷ σηκῷ τὰς ἱστορίας τῶν διαφόρων ἐκπικλαί ἐκεῖ θεραπευθεισῶν νόσων, ἐδοθηθῶντο εἰς τὰς ἰδίας αὐτῶν μελέτας καὶ θεραπείας. Τοιοῦτοτρόπως οἱ ναοὶ καθίσταντο ἀσθενούντων συναγωγαί, οἱ σηκοὶ νοσογγραφικαὶ συλλογαί, καὶ τῶν ἱερέων αἱ μοναὶ ἐκτεταμένα νοσοῦντων θεραπευτήρια.

Οἱ προσερχόμενοι τοῖς ναοῖς ἀσθενεῖς ἤρχοντο τῷ προστάτῃ τοῦ ἀββάστου αὐτῶν μέλους Θεῶν ἢ ἀνατίθωσι μετὰ τὴν θεραπείαν τάγμα τι ἐν τῷ ἱερῷ,

Πινάκις ἀναθηματικῆς λιθίνῃ, φέρουσα τὴν ἐπιγραφὴν: « Ἀμμων Ἡλίω Ἰσιῖτῃ, ὁ ἱερογγραμματοῦς Ἀμενοχτέπ, κωφός ὢν καὶ ἀκούσας ἀνατίθημι. »

τὰ τοιαῦτα δὲ ἀναθήματα συνιστάμενα, ἐκτὸς χρημάτων καὶ κληροδοτημάτων, εἰς ἀπεικονίσματα τῶν πασχόντων καὶ θεραπευθέντων μελῶν ἐκ πολυτίμων μετάλλων ἢ ἄλλων εὐτελεστέρων ὑλῶν, χρυσοῦ, ἀργύρου, ἐλέφαντος, ξύλου, λίθου, πηλοῦ καὶ τῶν ὁμοίων, ἐκρέμαντο ἀνηρτημένα περὶ τοῦ ἀγάλματος τοῦ Θεοῦ. Τοιοῦτοτρόπως ἐβλεπέ τις ὄτα, ὀφθαλμούς, χεῖρας, πόδας, κεφαλὰς, καρδίαν καὶ τὰ παραπλήσια ἐξηρητημένα ἐκ τῶν κιγκλίδων τοῦ σηκοῦ, ἢ κείμενα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Θεοῦ, ἐπὶ πίνακος δὲ ἢ στήλης ἀναγεγραμμένη τῆς νόσου τὴν ἱστορίαν, εἰς αἰωνίαν τῆς θεραπείας ἀνάμνησιν καὶ ἐνδειξίν τῶν ἱατρικῶν, πρὸς χρῆσιν μεταγενεστέρων ὁμοίων παθῶν. Αἱ τοιαῦτα ἀναγραφαί, τόπον ἐπέχουσαι τῶν καθ' ἡμᾶς ἱατρικῶν ἐφημεριδῶν, ἦσαν ἐνίοτε θησαυρὸς παθολογικῶν συγγραφῶν καὶ ἱατρικῆς ὕλης· λείψνον τοιαύτης ἀναγραφῆς διέσωσεν ἡμῖν ὁ Γαληνὸς περὶ τῆς χρήσεως τοῦ δικτάμνου ἀπὸ τῶν πινάκων τοῦ ἐν Μέμφει ναοῦ τοῦ Φθᾶ (Γαλην. περὶ συνθέσ. φαρμ. τῶν κατὰ γένη. V. 2.). Αἱ τοιαῦτα ἀναγραφαὶ ἐκαλοῦντο κοινῶς *προσκυνήματα*, καθότι οὐχὶ μόνον οἱ ἀσθενεῖς ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἄλλοι προσ-

κυνηταὶ ἀφιέρουν πίνακας ἢ στήλας εἰς ἀνάμνησιν τῆς εἰς τὰ ἱερά ἀποδημίας καὶ προσκυνήσεως αὐτῶν, περιεχούσας εὐχὰς εἰς τὴν θεότητα ὑπὲρ κατευδῶσεως, ὑγείας καὶ σωτηρίας αὐτῶν καὶ τῶν συγγενῶν τῶν, τέκνων, γονέων καὶ ἀδελφῶν, μετὰ τῆς ἡμερομηνίας καὶ τοῦ ἔτους τοῦ βασιλεύοντος Φαραῶ βασιλέως ἢ αυτοκράτορος.

Οἱ ἀσθενούντες προσερχόμενοι τοῖς ναοῖς ἵνα ζητήσωσι παρὰ τῶν ἱερέων καὶ τῶν θεῶν τὴν ἐκ τοῦ νοσήματος θεραπείαν, ἐκοιμῶντο ἐν τοῖς ἱεροῖς προηγουμένων τελετῶν, λιτανίας καὶ ἀγνισμῶν, διὰ κατανυκτικῶν δὲ προσευχῶν καὶ νηστειῶν προδιατιθέμενοι παρεδίδοντο εἰς ἱεράς θεωρίας περὶ τῆς καταστάσεως αὐτῶν καὶ τῶν παρὰ θεοῦ μέσων τῶν ἱερέων ἱατρῶν ὀρισθησομένων θεραπευτικῶν μέσων· διὰ τῆς εὐσεβοῦς αὐτῆς προπαρασκευῆς πιστοὶ γενόμενοι εἰς τὰ τῶν ἱατρῶν παραγγέλματα, οἴτινες τοὺς τυχόντας ὄνειρους τῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐγκοιμωμένων προσκυνητῶν ἐξήγουν ἐπὶ τὸ φυσιολογικώτερον, οἱ νοσοῦντες ἠκολούθουν τὰς διατάξεις τῶν ἱατρῶν καὶ θεραπευόμενοι ἐνεκωμιάζον τὴν ἀξιότητα τοῦ ἱερέως θεραπευτοῦ, καὶ ὑπερέψουν δοξολογούντες τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ, προσθέτοντες νέα ἀειερώματα τῷ ναῷ καὶ τοῖς λοιποῖς ἱεροῖς.

Τὰ περιφημότερα τῶν τοιούτων θεραπευτηρίων ἦσαν τὰ τῆς Ἰσιδος μητρὸς σωτείρας ἀπανταχοῦ τῆς Αἰγύπτου, τὰ τοῦ Ἰηρου, καὶ τὸ τοῦ Φθᾶ ἐν Μέμφει ἐπὶ δὲ τῶν μακεδονικῶν καὶ ῥωμαϊκῶν χρόνων τὸ τοῦ Σεράπιδος ἐν Κανώβω. Ἰσις ἦτο ἡ μεγάλη προστάτις τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης καὶ τῶν ἱατρῶν, εὐρέτις νομιζομένη πολλῶν φαρμάκων καὶ χαίρουσα ἐπὶ ταῖς θεραπείαις τῶν ἀνθρώπων, ἐπιφανῆς διὰ τὰς καθ' ὕπνου ἀποκαλύψεις θεραπευτικῶν βοηθημάτων τῆς ἀσθενοῦσι καὶ ἱατροῖς· πολλοὶ δὲ τυφλοὶ καὶ ἀνάπηροι ὑπ' ἄλλων ἱατρῶν διὰ τὴν δυσκολίαν τοῦ νοσήματος ἀπελπισθέντες καὶ καταφεύγοντες εἰς τὰ τῆς Ἰσιδος ἱερά, διὰ τῶν ὑπ' αὐτῆς καὶ τῶν ἱερέων τῆς ὀριζομένων ἱατρικῶν ἐσώζοντο καὶ ἀποκαθίσταντο ἐντελῶς ὑγιεῖς. (Διοδώρ I. 25.). Τὸ παρὰ τὴν Μέμφιν ἱερὸν θεραπευτήριον τοῦ Φθᾶ κατεῖχεν ἐν Αἰγύπτῳ ὡσαύτως μεγάλην φήμην (Γαλην. περὶ συνθέσ. φαρμ. τῶν κατὰ γένη. V. 2.)· τὸ τοῦ Σεράπιδος ὅμως ἐν Κανώβω, ἂν καὶ μεταγενέστερον καὶ ἐπὶ ξενοκρατίας συστήθην, ὑπερέσχε τῶν ἄλλων ἐν Αἰγύπτῳ θεραπευτηρίων, ἐκφέρον τὰς πλείστας θεραπείας καὶ τιμώμενον ἐπὶ πολλῇ ἀγιστεῖᾳ, ὥστε καὶ οἱ ἐλλογιμώτατοι ἄνδρες ἐπίστευσαν καὶ ἐνεκοιμῶντο ἐν τῷ ἱερῷ, συμβουλευόμενοι αὐτοῖς ὑπὲρ ἐαυτῶν ἢ ἐτέρων, συνέγραφον δὲ τινες καὶ τὰς θεραπείας, ἄλλοι δὲ τὰς ἀρετὰς τῶν ἐκεῖ γνωμολογούμενων συνταγῶν. (Στράβ. XVI. σελ. 801.).

Ἄλλ' ἐπὶ τῶν μεταγενεστέρων ῥωμαϊκῶν χρόνων,

ἢ δι' ἱερᾶς θεωρίας καὶ ἐγκοιμῆσεως ἐν τοῖς ἱεροῖς· θεραπεία μετέπεσον εἰς μαντεῖαν χυδαίαν καὶ γοητείαν, καὶ πάπυροι γνωστικοὶ καὶ θεραπευτικοὶ ἐν γλώσσῃ ἑλληνικῇ καὶ αἰγυπτίᾳ δημοτικῇ μνημονεύουσι τοιούτων μαντεύσεων καὶ μαγικῶν ἐνεργειῶν, καθ' ἃς δὲν προέκειτο πλέον ἀποκλειστικῶς περὶ ἀποκαλύψεως θεραπευτικῶν μέσων πρὸς ἀνάκτησιν τῆς ὑγείας, ἀλλὰ περὶ ἀνακαλύψεως κλεπτῶν καὶ θησαυρῶν, ἀπολαύσεως ἐπιθυμιῶν καὶ κακώσεως τῶν ἐχθρῶν. Ὁ ἐν Λουγοδείῳ (Leyden) γνωστικὸς δημοτικὸς πάπυρος (ὑπ' ἀριθμ. 65.), οὗ ἀποσπάσματα ἀνέφερον καὶ ἄλλοτε, γέμει τελετῶν, προσευχῶν καὶ λογίων θεουργικῶν, ἀναφέρω δὲ ἐξ αὐτοῦ καὶ τὰ ἐξῆς· ὡς παράδειγμα τοιούτων μαντειῶν. « Φέρων » λυχίαν χαλκίνην καὶ θέτων θρουαλλίδα καθαράν ἐν » αὐτῇ, ἐμπλησον αὐτὴν ἐλαίου διακυοῦς κεκαθαρ- » μένου· στήσον δὲ αὐτὴν ἐπὶ τόπου ἐφ' οὗ προηγήθη » ἀγνισμὸς δι' ὕδατος καὶ νίτρου, καὶ περισκέπασσον » θέτων αὐτὴν ἐν κιβωτῷ χαλκίνῃ, φέρε δὲ καὶ παι- » δῖον καὶ κἄθισον αὐτὸ ἐντὸς ἐτέρας κιβωτοῦ χαλ- » κίνης καὶ στρέψον τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πρὸς τὴν λυ- » χνίαν· καλύπτων δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, πρό- » φερε τὰ ἄνω λόγια ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ παιδίου » ἐπτάκις· ἔπειτα ἄφες ἵνα ἀνοίξῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς, » καὶ ἐρώτησον αὐτό. Εἶδες τὸ φῶς; εἰ δὲ ἀποκριθῇ » οὐχί, οὐκ εἶδον τὸ φῶς, οὐδὲ τῆς λυχνίας τὴν φλό- » γα, κ τ λ. (σελ. 6. γραμ. 22 καὶ ἐξῆς.). » — « Ἐρώτησον· Βλέπεις τοὺς Θεοὺς; αὐτὸ δὲ λέγει· » Ναι, βλέπω τοὺς Θεοὺς κλπ. » (σελ. κ'. 17.).— Παραδείγματα προσευχῶν ἕστωσαν τάδε. « Λάλη- » σον πρὸς τὴν Σελήνην ἐπτάκις, μέχρις οὗ ἐπιφανῆ » ἐπὶ σέ. — Σὺ, ὦ Σελήνη, ἡ μεγίστη τῶν ἀστέ- » ρων καὶ γενέτειρα αὐτῶν, εἰσάκουσον τῆς προσευ- » χῆς μου. (σελ. 15'. 22. 24.). — Οὐκ ἤμην πονη- » ρὸς τὴν καρδίαν, οὐδὲ ἐξῆλθεν ἀπὸ τοῦ στόματός » μου βλασφημία ποτέ ἀνάβρωσόν με. (σελ. 15'. » 14. 15.). — Ἰσις ἡ Μητὴρ μετὰ τὴν προσευχὴν » μου λέγει μοι. Μὴ κλιθῆς, υἱέ μου. » (σελ. 15' 9. 10.).—

Ἐκ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ ἐπιπολαζουσῶν ἀσθενειῶν τὰ δερμικὰ καὶ ὀφθαλμικὰ νοσήματα διακατεῖχον καὶ ἐπὶ τῶν ἀρχαιωτάτων χρόνων ὡς καὶ νῦν ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας τὴν πρωτεύουσαν θέσιν, ὄντα οὐχὶ ἀπλῶς ἐνδημικὰ ἀλλ' οὕτως εἰπεῖν διαρκῆ· ἐκ τούτου οἱ ἐπὶ τῶν παθήσεων αὐτῶν εἰδικοὶ ἱατροὶ ἔχοντες ἄφρονον ὕλην πρὸς ἀσκήσιν καὶ πλουτισμὸν τῶν γνώσεων τῶν καθιστῶντο οἱ τελειότεροι τοῦ εἶδους τῶν καὶ ἐπιζήτητοι πανταχοῦ. Κατὰ πόσον εἶχε προοδεύσει ἐν Αἰγύπτῳ ἡ θεραπεία τῶν δερμικῶν ἀσθενειῶν ἀποδεικνύει ὁ ἐν ἀρχῇ μνημονευθεὶς ἱερατικὸς πάπυρος τῆς συλλογῆς Πασσαλάκου, τοῦ οὐλοῦ αἱ πλείστεραι συνταγαὶ ἀνήκουσιν εἰς τοιαύτης φύσεως

παθήσεις, καὶ τινες ἕτεροι πρὸ ἐτῶν ἐν Θήβαις ἀνακαλυφθεὶς καὶ νῦν ἐν Παρισίοις φυλακτόμενος ἱερατικὸς πάπυρος, πραγματευόμενος ἀποκλειστικῶς περὶ δερμικῶν νοσημάτων καὶ τῆς θεραπείας αὐτῶν. Τὰ κολλύρια καὶ αἱ ὀφθαλμικαὶ ἀλοιφαὶ τῆς Αἰγύπτου ἔχαιρον παγκοσμίαν φήμην καὶ μέγα ὄνομα, γενόμενα γνωστά καὶ μετὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων ὑπ' αὐτὰς τὰς αἰγυπτιακάς τῶν κλήσεις, οἷα τὸ Ἀχάριστον, Ἰσιακόν, Σεραπιακόν, Φάνιον, κτλ. Περιέργος ἦτο καὶ ἡ χρῆσις οὐρου γυναικῶς (μαὶ εν ατι ἱερατικῶς, μηνότι κοπιτιστί,) ἀντὶ κολλυρίου, οὗ τινος μναία γίνεται ἐν τε τῷ εἰρημένῳ ἱερατικῷ παπύρῳ καὶ παρὰ Διοδώρῳ (I. 59.)· ὁ συγγραφεὺς ὀμιλῶν περὶ τοῦ διαδεξαμένου τὴν βασιλείαν υἱοῦ τοῦ Σεσώστριος, (Μενεφθᾶ τοῦ Α'. 1341—1321. πρ. Χρ.), ἀναφέρει, ὅτι οὗτος ποτε ἐστερήθη τῆς δράσεως, διὰ δὲ τὴν ἀτυχίαν ἀναγκασθεὶς νὰ καταφύγῃ ἐπὶ τῶν θεῶν τὴν βοήθειαν, τῷ δεκάτῳ μόνις ἔτει μαντείας αὐτῷ γενόμενης, γυναικῶς οὐρῶ τὸ πρόσωπον νιπτόμενος ἐγένετο ὑγιής· καὶ νῦν ἐτι παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις ἢ χρῆσις οὐρου πρῶτον ἀντὶ κολλυρίου εἶναι γενικὴ ἐν Αἰγύπτῳ ἐπὶ βλεννοβροϊκῶν ὀφθαλμῶν καὶ τραχωμάτων, καὶ μάλιστα ὡς αὐτὸς ἐγὼ παρετήρησα ἐνίοτε μετ' ἐπιτυχίας.

Τῶν ὀδόντων ἡ θεραπεία παρεκλήθη οὐκ ἔλαττον τὴν πρόδον καὶ ἀκμὴν τῶν λοιπῶν τῆς ἱατρικῆς ἐπιστήμης κλάδων, καὶ τῆς δεξιότητος τῶν τότε ὀδοντοῖατρῶν δείγματα παρέχουσιν ἐτι καὶ νῦν οἱ μέχρι τοῦδε σωζόμενοι τεταριγευμένοι νεκροί, ἐντὸς τοῦ στόματος τῶν ὁμοίων δύναται νὰ ἴδῃ τις ὀδόντας τεχνητοῦς, πολλοὺς δὲ ἐκ τῶν ἐφθαρμένων διὰ χρυσοῦ πεφραγμένους ἢ ἄλλως πως περιπεποιημένους.

Περὶ τῆς ἐν Αἰγύπτῳ τελειότητος τῆς χειρουργίας δὲν δύναται νὰ ἀμφιβάλλῃ τις μετὰ τὴν ἀποδεδειγμένην καὶ ὁμολογουμένην ἀσκήσιν καὶ ἀνάπτυξιν ἐκεῖ τῆς ἀνατομίας· ἡ δὲ παρὰ Ἡροδότου (II. 429.) ἀναφερομένη ἀτυχὴς τῶν αἰγυπτίων ἀρχιατρῶν θεραπεία τοῦ διαστραφέντος ποδὸς τοῦ βασιλέως Δαρείου, ἀποδοτέα μᾶλλον εἰς τὸν εὐρέθιστον καὶ ἀνυπόμονον τῆς αὐτοῦ Μεγαλειότητος χαρακτῆρα παρὰ εἰς ἀδέξιον χειρουργίαν. Αὐτὴ μόνη καὶ καθ' ἑαυτὴν ἢ ἐπὶ μισθῷ διαμονὴ αἰγυπτίων ἀρχιατρῶν καὶ χειρουργῶν παρὰ τῷ μεγάλῳ βασιλεῖ ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τοῦ περσικοῦ κράτους Σούσις, εἶναι ἱκανὴ ἀπόδειξις τῆς ἀκμῆς αὐτῶν καὶ φήμης τὴν ὁποῖαν ἔχαιρον τότε ἀπανταχοῦ τῆς οἰκουμένης.

ΝΕΡΟΤΤΟΣ.

λει να επιφυλάττη έχρημθίαν, πίστιν, ειλικρίνειαν και προθυμίαν, ελεύθερος ὢν να προτείνη μὲν τὰς ἐνστάσεις του, ὀφείλει δὲ να ἐκφράζηται τοὺς ἀποχρώντας λόγους, να σαφηνίζη τὰς κρίσεις του ἐπὶ τῶν πραγμάτων, και να ζητῆ ἀπαθῶς τὴν γνώμην τῶν συναδέλφων του.

Ἄρθρον Δον. Ἐάν τις τῶν ιδιωτῶν (τοιούτων θεωρουμένων ὄλων ἐν γένει ἐκτὸς τῆς δωδεκαμελοῦς Ἐπιτροπῆς) ἤθελεν ἀναφέρει παράπονα ιδιωτικὰ βασιζόμενα ἐπὶ τῶν κοινῶν πραγμάτων, ὀφείλει ἡ δωδεκαμελής ἐπιτροπὴ ειλικρινῶς και μὲ τὸν πλέον εὐγενῆ τρόπον να ἐξομαλύνῃ τὴν ἀναφορὰν των, ὥστε να τὸν καταπέισῃ να γνωρίσῃ τὸ χρέος του, ἐν περιπτώσει δὲ ἀπειθείας τὸ ἐκτελεστικὸν ἀφοσιούται εἰς τὴν τοπικὴν συνεδρίασιν τῆς Ἰψηλῆς Πόρτας.

Ἄρθρον Εον. Ἐάν τις ἐκ τῶν δώδεκα φωραθῆ ἀντιπολιτευόμενος και ἀντιφερόμενος εἰς τὰ κοινὰ συμφέροντα, ὅταν αὐτὸν ὡς τοιοῦτον θεωρήσουν οἱ περισσότεροι μετὰ τοῦ σεβαστοῦ ἀρχιερέως, ὁ τοιοῦτος ἀποβάλλεται, και γράφεται τὸ ὄνομά του ἐπὶ τῆς μελαίνης πλακῶς ἀπρωρημένης ἀπὸ τοῦ τοίχου τῆς οἰκίας τῆς συνεδριάσεως και ἀποκλείεται εἰς τὸ ἐξῆς ἀπὸ πᾶν πολιτικὸν δικαίωμα.

Ἄρθρον ςον. Ἡ πληρεξουσιότης και ἡ ἰσχὺς τῆς δωδεκαμελοῦς ἐπιτροπῆς θέλει διαρκέσει δι' ἕνα ὀλόκληρον χρόνον ἀπὸ τῆς σήμερον.

Αὐτὰ ταῦτα δεχόμεθα ἅπαντες οἱ ὑποφαινόμενοι και ὑποχρεούμεθα ἐπὶ μάρτυρι Θεῷ να φυλάξωμεν ἀπαρκαμείωτα μέχρι κεραίας. Διὸ ἀπὸ μέρους τῆς ὀλομελείας τοῦ κοινοῦ ἐπικυροῦται τὸ παρὸν διὰ τῆς κοινῆς και πολιτικῆς τετραμεροῦς σφραγίδος, τὴν ὀποίαν σήμερον διὰ κλήρου λαμβάνομεν, και ἔσται ὑπὸ ἀσφαλῆ φύλαξιν τῶν ἡμετέρων κληρούχων. Προσεπικυροῦται δὲ και διὰ τῆς ἐπιβεβαιώσεως τοῦ Σεβαστοῦ ἡμῶν Πατρὸς και Ἀρχιερέως Ἀγίου Ἀδριανουπόλεως Κ. Κ. Γερασίμου εἰς ἔνδειξιν και ἀσφάλειαν ὕθεν και ὑποφαινόμεθα.

Ἐν Ἀδριανουπόλει τῆς κ'. Ὀκτωβρίου αἰωμ'.

Ἔπονται αἱ ὑπογραφαί

- Χ. ΑΝΤΩΝΗΣ ΤΣΙΤΣΙΡΙΚΗΣ.
- ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΑΒΡΙΗΛ.
- ΘΕΟΔΩΡΟΣ Φ. ΜΑΤΘΑΙΟΥ.
- Χ. ΑΘΑΝΑΣΗΣ Θ. ΚΩΝΣΤΟΓΛΟΥΣ.
- ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ.
- ΙΩΑΝΝΗΣ ΝΕΣΟΥ ΣΧΟΙΝΑΣ.
- ΡΑΣΚΟΣ ΚΟΥΡΤΗ ΤΑΒΑΚΩΦ.
- ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ.
- ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΚΑΡΑΚΟΤΟΣ.
- ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ Ι. ΚΑΛΦΑΣ.
- ΓΕΩΡΓΙΑΚΗΣ Χ. ΠΑΡΑΣΧΟΥ.
- ΝΙΚΟΛΑΚΗΣ ΔΗΜΟΥ.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ
ΑΡΜΙΣΤΡΟΓΓΕΙΩΝ ΚΑΝΝΟΝΙΩΝ ΕΝ ΟΥΛΟΥΓΗ.

—οοο—

Τὰ καννόνια ταῦτα, ἠττηθέντα ἐν Κίνα ὑπὸ τῶν συμμάχων γαλλικῶν καννονίων, διακηρύττονται πάλιν, και ἐτι ζωηρότερον ἢ πρὶν, θαυμάσια, τοῦ Κ. Ἀρμιστρογγέου βεβαιούντος ὅτι διὰ νέων τελειοποιήσεων δύναται να διατρυπήσῃ διαμπερὲς και αὐτοὺς τοὺς πχυτάτους θώρακας τῶν πλοίων.

Ἴδου πῶς χωνεύονται αἱ βολαὶ μεγάλου ἀρμιστρογγείου καννονίου. Αἱ μῆτραι παρασκευάζονται μὲν ταχύτατα δι' ἰδίων τόνων, κατατάσσονται ἔπειτα κατὰ γῆς και οἱ ἐργάται χέουσιν ἐντὸς αὐτῶν κωνευμένον μέταλλον διὰ παμμεγέθους κοχλιαρίου. Ἄμα δὲ ψυχρανθείσας ἀποσύρουσι τὰς σφαίρας και φέρουσιν αὐτὰς εἰς ἐργοστάσιον ἄλλο, ὅπου τορεύονται και περιτυλίσσονται ἔπειτα ἐν λεπτῷ μολυβδίνῳ στρώματι ἐφαρμοζομένῳ ἐντελῶς εἰς τὰς βραδῶσεις τοῦ καννονίου.

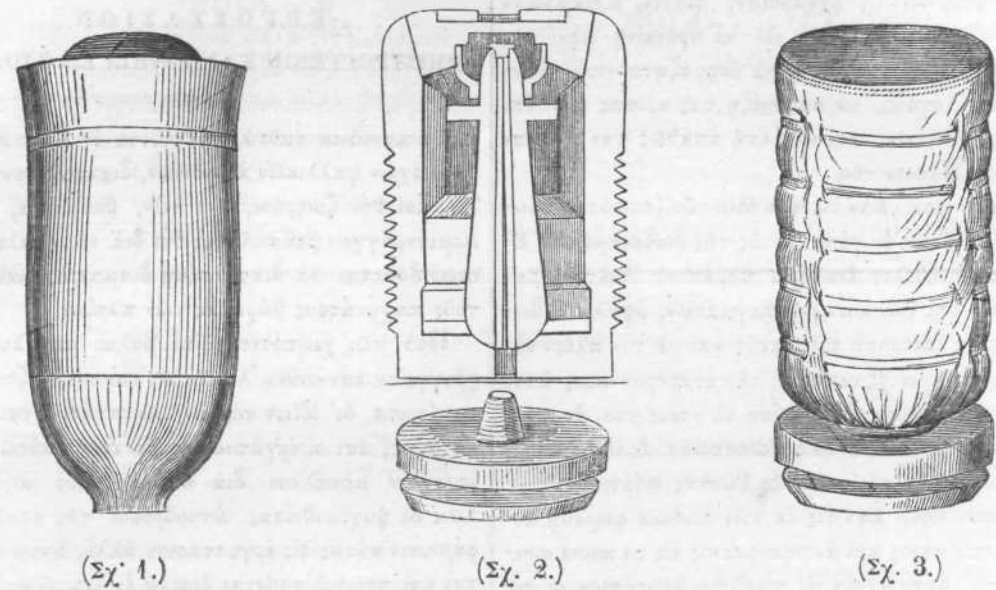
Ἡ κατατετμημένη βόμβα, (Segment-shell) (σχ. 1.) συγκροτεῖται ἐκ παμπόλων σιδήρου τμημάτων προσαρμοζομένων ἀλλήλοις και μεταξὺ τούτων χέεται μόλυβδος πληρῶν τὰς διαρρώγας. Ἡ βόμβα πληροῦται ἔπειτα πυρίτιδος, ἥτις ἐξαπτομένη διαβρήγνυσιν αὐτὴν και διαίρει εἰς ἀπειράριθμα τεμάχια.

Τὸ φυσέκιον (σχ. 2) κατασκευάζεται μὲν ἐκ τοῦ αὐτοῦ τοῖς καννονίοις μετάλλου, περιέχει δὲ ἔσω μίγμα μολύβδου και κασιτέρου, και τὸ ἔσωτερικὸν κενὸν πληροῦται πυρίτιδος ὑφ' ἣν κεῖται εὐφλεκτὸν μίγμα και ὑπὸ τῆς ἐλαχίστης τριβῆς τὸ κάτω τοῦ φυσεκίου προσκολλᾶται διὰ κοχλίου ἐπὶ τῆς βόμβας και συγκοινωνεῖ μετ' αὐτῆς. Ἡ δὲ πυρίτις περιέχεται ἐν σακκίῳ φλανελλίνῳ (σχ. 3.) περιδεδεμένῳ δι' ἱμάντων ὅπως μὴ σχισθῆ. Καὶ αὐτῆς εἰσαχθείσης εἰς τὸν σάκκον σύρονται οἱ ἱμάντες και συνδέονται.

Μεταξὺ δὲ τοῦ γεμίματος και τῆς βολῆς τίθεται ἐν τῷ καννονίῳ στύπωμα ἐφευρεθὲν ὑπὸ τοῦ Κ. Βόξερ και συγκείμενον ἐκ δύο δίσκων χαλκίνων κειμένων ὀριζοντεῖως τοῦ ἐνὸς ὑπὸ τὸν ἕτερον και σχηματιζόντων, οὕτως εἰπεῖν, καμάραν (δωμάτιον) πλήρη μίγματος ἐλαίου και λίπους.

Οἱ δύο οὗτοι δίσκοι διαφράσσονται ὑπὸ κυκλοτεροῦς καστορίου ἐμβεβαμμένου ἐν κηρῷ.

Τὸ στύπωμα τοῦτο συνεχεται μὲν πρὸς τὸ περιέχον τὸ γέμισμα σακκίον διὰ ξυλίνου πώματος προσηρμοσμένου εἰς αὐτὸ, ἐντιθέμενον δὲ τῷ καννονίῳ μεταξὺ τοῦ γεμίματος και τῆς βολῆς, ὠθεῖται ὅσον οἶόν τε σφοδρότερον ὑπὸ τῆς φλεχθείσης πυρίτιδος και πιεζόμενον πλατύνεται και ἐπιπεδοῦται και τῷ ἐν αὐτῷ ἔλαιον περιβρέον ἐν τοῖς σπλάγχχονις τοῦ καννονίου προλαμβάνει τὴν πύρωσιν. Ὁ

Χωρευτήριον σφαιρῶν Ἀρμιστρογγείων καννονίων ἐν Οὐλόουγι.

πρὸς κατάφλεξιν τῆς πυρίτιδος χρησιμεύων σωλῆν διαφέρει ἐντελῶς τῆς μέχρι τούδε ἐν χρῆσει σφύρας, κατασκευάστα δὲ ἐκ χαλκοῦ και περιέχει πυρίτιδα, προσαρμόζουσι δὲ αὐτῷ μικρὰν σιδηρὰν βράβδον ἀνώμαλον περικεκαλυμμένην ὑπὸ εὐφλέκτου πυρίτιδος. Ἡ ἐκ τῆς ἐλκύσεως τῆς βράβδου τῆς τῆς τριβῆς

φλέγει τὴν ἐν τῷ σωλῆν πυρίτιδα και διαδίδωσι τὸ πῦρ εἰς τὸ γέμισμα. Ὁ ἀριθμὸς τῶν καθ' ἑβδομάδα κατασκευαζομένων βολῶν ἐν τῷ ὀπλοστασίῳ τοῦ Οὐλόουγι φθάνει εἰς 18,000 ἀλλ' ἐν ἀνάγκῃ ἀναβαίνει και εἰς 30,000.

ΟΝΟΣ ΚΑΙ ΡΥΑΚΙΟΝ

Κωμωδία εἰς μίαν πράξιν.

○○○○○○○○

Πρόσωπα.

ΜΑΡΚΗΣΙΟΣ ΠΡΕΥΑΝ. ΒΑΡΩΝΟΣ ΟΥΑΛΒΡΥΝ.
ΚΟΜΗΣΣΑ. ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ, ἑξαδέλφη αὐτῆς.

Ἡ σκηνὴ ἐν Παρισίῳ. — Αἴθουσα.

—○○○—

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ.

Ἡ ΚΟΜΗΣΣΑ, ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

—

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Δὲν θὰ μάθω λοιπὸν διατὶ λυπεῖσαι;

Ἡ ΚΟΜΗΣΣΑ.

Σὲ λέγω ὅτι δὲν εἶναι τίποτε. Αὐτὸ τὸ πλῆθος, αὐτὸς ὁ κρότος, εἰξεύρω κ' ἐγὼ; μικρὰ ἡμικρανία. Ἐνόμισα ὅτι θὰ διασκεδάσω καὶ ἐπληξά.

(κάθεται).

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Εἰξεύρεις, ὠραία μου ἑξαδέλφη, ὅτι δὲν σὲ γνωρίζω πλέον! σὲ, ἥτις ποτὲ οὔτε πρὸς στιγμὴν ἐβαρύνεσο, σὲ τὴν εἰκόνα τῆς ἀγαθότητος, τώρα σὲ εὗρίσκω...

Ἡ ΚΟΜΗΣΣΑ.

Εἰξεύρεις, ἀγαπητὴ μου Μαργαρίτα, ὅτι προοιμιάζεις ὅλως διόλου καθὼς εἰς τραγωδίαν! Σὲ, ἥτις ἦσο πρότερον... σὲ εὗρίσκω τώρα... Τί λοιπὸν;

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Λοιπὸν σὲ εὗρίσκω, καθὼς λέγουν... σκυθρωπὴν... τηχομένην...

Ἡ ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ἄ! τηχομένην! ἀπὸ τώρα ἤρχισες νὰ ὀμιλῆς καθὼς ὁ ἀγαπητὸς σου Κύριος Πρευάν;

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Ὁ ἀγαπητὸς μου! σὺ τὸ λέγεις. Μὲ περιγελάξῃς ἀλλ' ἀναστενάξεις καὶ ἀνησυχεῖς. Δὲν τὸ καταλαμβάνω διότι εἶσαι ὠραιότατη! νέα, χήρα καὶ πλουσία καὶ ὑπανδρεύεσαι τὸν βαρῶνον.

Ἡ ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ἄ! Μαργαρίτα, τί λέγεις;

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Βλέπεις λοιπὸν ὅτι ἀναστενάξεις. Ὁμολογητέον ὅτι ὁ Κ. Οὐαλβρὺν εὗρίσκεται ἐνίοτε εἰς μεγάλην ἀθυμίαν εἶναι παράδοξος ἄνθρωπος. Μήπως ἔχεις παράπονα κατ' αὐτοῦ;

Ἡ ΚΟΜΗΣΣΑ.

Αὐτὸ μόνον μ' ἔλλειπε ν' ἀπαντήσω εἰς τὰς ἐρωτήσεις σου. Εἶσαι τῷ ὄντι πολὺ σοβαρὰ διὰ νὰ σὲ ἐμπιστευθῶ!

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Σοβαρὰ, ὄχι! ἀλλὰ τοῦλάχιστον διακριτικὴ. Νομίζεις ὅτι ἐπειδὴ δὲν εἶμαι... πολὺ γραῖα... δὲν πρέπει νὰ μὲ ἐμπιστεύωνται τίποτε. Ἐγὼ, ἂν εἶχα τὴν παραμικροτέραν λύπην... Ἀλλὰ δὲν ἔχω...

Ἡ ΚΟΜΗΣΣΑ.

Χάριτι θεῖα!

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Ὅτι σὲ τὴν διηγούμενην εὐθὺς, ὡς εἰς φίλην... ἢ μᾶλλον... ὡς εἰς ἀδελφὴν ἀντικαταστήσασαν τὴν μητέρα μου, διότι αὐτὸ ἐπραξες; εἶσαι ἡ μόνη μου ὀδηγὸς εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, τὸ μόνον μου στήριγμα, ἡ προστάτις μου, σὺ περιέθαλψες τὴν ὄρφανήν ὁ κηδεμών μου σὲ ἀφίνει νὰ κάμνης ὅ,τι θέλεις (καὶ ἔχει δίκαιον ὁ καυμένος!) Ἀλλὰ οὔτε ἀχάριστος εἶμαι, οὔτε ἀνόητος, οὔτε φλύαρος καὶ ἂν ἔχῃς λύπην, εἶναι ἄδικον νὰ μὴ μὲ τὴν εἴπῃς.

Ἡ ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ἀνόητος καὶ ἀχάριστος βεβαίως δὲν εἶσαι φλύαρος ὅμως...

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Ὦ! ἀγαπητὴ μου ἑξαδέλφη!

Ἡ ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ὦ! ἀγαπητὴ μου ἑξαδέλφη! Ἐνίοτε... κατὰ τύχην... παραδείγματος χάριν, αὐτὴν τὴν στιγμὴν εἴσθε, κυρία, ὀλίγον πολὺ περίεργος, καὶ μὴ σὰς κακοφανῆ. Καὶ διατὶ; τὸ μαντεύω. Ὁ Κύριος Πρευάν θὰ σὰς νυμφευθῆ... μὴ κοκκινίζετε, τὸ πρᾶγμα εἶναι συμφωνημένον, ἔχουσα δὲ τὸ μικρὸν αὐτὸ πρόσωπον καὶ τὴν μικρὰν περιουσίαν σας εὐκόλως ἐκάμνετε καὶ ἄνευ τῆς προστασίας μου; ἀλλ' ὁ γάμος μου θὰ προηγηθῆ τοῦ ἰδικοῦ σας, αὐτὰ τοῦλάχιστον εἴχαμεν συμφωνήσει... δὲν εἰξεύρω καὶ ἐγὼ πῶς... διότι εἶμαι ἐλευθέρη... δύναμαι νὰ διαθέσω περὶ τοῦ ἐαυτοῦ μου... ὅπως θέλω... τίποτε δὲν ἀπεφασίσθη... ὅλα εἴμποροῦν νὰ χαλάσουν ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν... καὶ ἐγὼ δὲν εἰξεύρω τίποτε... τῷ ὄντι δὲν εἴμπορῶ νὰ εἴπω... καὶ διὰ τοῦτο ἔχω τὰς ἐρωτήσεις σου.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Ὁχι, κυρία, ὄχι! δὲν βιάζομαι νὰ ὑπανδρευθῶ, διόλου, διόλου, καὶ ὁ νέος αὐτός...

Ἡ ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ἀλήθεια, διόλου! δὲν ἀγαπᾷς αὐτὸν τὸν νέον; δὲν μὲ τὸν ἐπήνεσες χιλιάκις;

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Ὁμολογῶ ὅτι τὸν εὗρίσκω... ἀρετὰ καλὴν.

Ἡ ΚΟΜΗΣΣΑ.

Πῶς! δὲν μὲ εἶπες ὅτι τὸν εὗρισκες θαυμάσιον;

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Μάλιστα! θαυμάσιον! ναὶ μὲν ἔχει καλοὺς τρόπους, ἐνίοτε ὅμως εἶναι τόσο ἀυθάδης...

Ἡ ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ὅτι κάνεις δὲν εἶχε τὸ πνεῦμά του;

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Ναί, ἔχει, ἂν θέλῃς, πνεῦμα! ἀλλὰ δὲν εἶπα ὅτι κάνεις...

Ἡ ΚΟΜΗΣΣΑ.

Τὴν χάριν του, τὴν λεπτότητά του...

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Λεπτότητα, ἴσως; ἀλλὰ χάριν, φφφ! οἱ ἄνδρες ἔχουν ποτὲ χάριν;

Ἡ ΚΟΜΗΣΣΑ.

Τέλος ὅτι δὲν ἐζήτεις καλλίτερον...

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

ἴσως, δὲν λέγω ὅτι δὲν μὲ ἀρέσκει; ἀλλ' ὅτι τὸν ἀγαπῶ... εἶναι τόσο ἐλαφρὸς καὶ ἀπερίσκεπτος...

Ἡ ΚΟΜΗΣΣΑ.

Καὶ ἡ κυρία Μαργαρίτα μήτε ἐλαφρὰ εἶναι μήτε ἀπερίσκεπτος! Καλὰ λοιπὸν, θὰ τὸν καταστήσῃς φρόνιμον, σοβαρὸν, φιλόσοφον, καὶ ἐκεῖνος θὰ σὲ κάμη Μαρκεσίαν... Τί ὠραία μαρκεσία, ἀπὸ τώρα σὲ βλέπω! Πρῶτον μὲν θὰ πολυλογῆτε ὅλην τὴν ἡμέραν, θὰ φιλονεικῆτε κατὰ τὸ σύνθημα...

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Βέβαια, ἀφ' οὗ λέγεις ὅτι θὰ ὑπανδρευθῶμεν.

Ἡ ΚΟΜΗΣΣΑ.

Διὰ τοῦτο εὗρίσκεσθε εἰς πόλεμον;

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Λέγουν ὅτι τὰ καλὰ ἀνδρόγυνα μαλλόνουν ἐνίοτε ἐπειδὴ θὰ τὸν ὑπανδρευθῶ, δοκιμάζω.

Ἡ ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ὦ! τί ὠραῖος συλλογισμός! Εἰς τὸ σχολεῖόν σου ἔμαθες αὐτά; Ἐκείνη ἡ ὁποία ἀγαπᾷ τὸν ἄνδρα τῆς...

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Ἀφ' οὗ σὲ λέγω ὅτι δὲν τὸν ἀγαπῶ.

Ἡ ΚΟΜΗΣΣΑ.

Καὶ τὸν ὑπανδρεύεσαι;

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Βέβαια, ἐπειδὴ τὸ θέλουν, οἱ γονεῖς μου τὸ εἶχαν ἀποφασίσει, ὁ κηδεμών μου μὲ τὸ συμβουλεύει, σὺ ἢ ἰδίᾳ τὸ ἐπιθυμεῖς...

Ἡ ΚΟΜΗΣΣΑ.

Καὶ σὺ ὑποκύπτεις;

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Ἰπακούω... ὑπανδρεύομαι μὲ τὸν νοῦν μου.

Ἡ ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ὦ! τῆς φρονήσεως καὶ τῆς ὑπακοῆς! θὰ γελάσω, μ' ὅλην μου τὴν σκάσιν... Καλὸν, ἀγαπητὴ μου δὲν τὸν ἀγαπᾷς, δὲν θὰ τὸν ἀγαπήσῃς, ἂν θέλῃς ποτέ; δὲν σὲ δυσαρεστεῖ ὅμως, καὶ θὰ σὲ ἀρέσῃ. (σκυθρωπῶς)

Ἡσύχασε, θὰ εὐτυχῆσῃς!

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Δὲν τὸ εἰξεύρω.

Ἡ ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ἐγὼ ὅμως τὸ εἰξεύρω, καὶ ἐπειδὴ εἶναι ἐλαφρὸς δὲν θὰ σ' ἐδίδα εἰς αὐτὸν ἐὰν ἐγνώριζα ἄλλον ἀξιώτερον. Δὲν λέγω, καθὼς σὺ, ὅτι εἶναι ἀπαράμιλλος...

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Μὴ μὲ σχάνῃς.

Ἡ ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ὁχι, ὄχι! εἰξεύρω πολὺ καλὰ ὅτι μὲ ὅλην τὴν ἐξωτερικὴν του ἀπερίσκεψιν καὶ κουφότητα, ὁ Κύριος Πρευάν εἶναι φίλος βέβαιος, γενναῖος καὶ ἱκανὸς νὰ γίνῃ ὀδηγὸς κατὰ τὰ πρῶτα βήματα νέας κόρης, ἢ ὁποῖα, μὴ σὲ κακοφανῇ...

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Αὐτός, ὀδηγὸς μου!... Ἄ! ἐγὼ δὲν εὐχαρίζομαι... θὰ ἴδωμεν.

Ἡ ΚΟΜΗΣΣΑ.

Βεβαίως εὐχαρίζεσαι...

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Ἐννοεῖται, εὐχαρίζομαι ὅτι ἂν ἔχῃ καρδίαν καὶ τιμὴν ἔχω καὶ ἐγὼ ὅσην καὶ αὐτός; εὐχαρίζομαι ὅτι γνωρίζω νὰ φέρωμαι εὐχαρίζομαι ὅτι δὲν μὲ ὀδηγοῦν ἐμὲ; δὲν θὰ τὸ ὑποφέρω; ὑποθέτω ὅτι γνωρίζω τὰ καθήκοντά μου; εὐχαρίζομαι ὅτι εἶμαι κυρία εἰς τὴν οἰκίαν μου. Καὶ ἂν ἔχῃ αὐτὰς τὰς ἀξιώσεις...

Ἡ ΚΟΜΗΣΣΑ.

Τί;

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Ἄς τολμήσῃ νὰ μὲ τὸ ὁμολογήσῃ καθαρὰ, θὰ τὸν μάθω... νὰ φέρεται!... Ἄ! Κύριε Πρευάν, φαντάζεσθε...

ΣΚΗΝΗ Β'.

ΟΙ ΑΥΤΟΙ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΤΗΣ.

Ο ΥΠΗΡΕΤΗΣ (Ἀναγγέλλει)

Ὁ Κ. Πρευάν.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Ἄφες με ν' ἀποσυρθῶ.

Ἡ ΚΟΜΗΣΣΑ.

Διὰ τί; καὶ ὁ φοβερὸς θυμὸς σου; (πρὸς τὸν ὑπηρετὴν)

Ἄς ἔλθῃ.

Ὁ ὑπηρετὴς ἐξέρχεται.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ,

Ἐχω νὰ γράψω.

Ἡ ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ὦ! βεβαιότατα! εἶναι ἀναπόφευκτον νὰ στείλῃς εἰς κάμμιν φίλην εἰδήσεις τοῦ νέου σου φορέματος.

ΠΡΕΥΑΝ.

Αἴ! Κυρία, ἀφ' οὗ τὸν ἀγαπάτε.

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ἀλλὰ εἶσθαι βέβαιος ὅτι ἐκεῖνος μὲ ἀγαπᾷ; Ἐκείνη ἢ Κυρία Ταρσύ. . .

ΠΡΕΥΑΝ.

Ἄ! ἐξετρώπησε ὁ λαγώς. Εἰς αὐτὴν τὴν γυναῖκα εἶχετε τὸν νοῦν σας ὅταν μ' ἐλέγετε πρὸ ἐλίγου ὅτι ὁ ταλαίπωρος βαρῶνος μετὰ τὸν γάμον σας εἶχεν ὑπάγει δὲν εἰξούρω ποῦ. . . Ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα εἶναι παλαιόν.

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.

Πιστεύετε ὅτι τὴν ἐλησμόνησε;

ΠΡΕΥΑΝ.

Εἰπέτε τίποτε περισσότερον. . . ἀλλ' ὅτι τὴν ἐλησμόνησε εἶναι βεβαίωτον διότι δὲν ὁμιλεῖ πλέον περὶ αὐτῆς οὔτε κἂν διὰ τὴν κατηγορήσῃ.

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.

Τὴν ἠγάπησε πολὺ;

ΠΡΕΥΑΝ.

Εἰς ἄκρον. Πρῶτον ἢ μεγάλη ἐκείνη ἀσθένεια ἢ ὁποῖα παρ' ὀλίγον τὸν ἔφερε εἰς τὸν τάφον ἔπειτα ἢ παράξενος δυσπιστία ἢ ὁποῖα τὸν ἔμεινε ἔκτοτε εἶναι δῶρα τῆς θελατικῆς ἐκείνης κυρίας. Ἄ! διάβολε, αὐτὴν ἂν τὴν εἶχα στὸ χεῖρ! . . .

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.

Μήπως εἴσθε ἐκδικητικὸς;

ΠΡΕΥΑΝ.

Ὅχι, μνησίκαικος δὲν εἶμαι καὶ δὲν ἀγαπῶ τοὺς πολυχρονίους θυμούς. Ἀλλ' αὐτὸς ὁ δυστυχῆς Ἑρβῆκος ὅστις μ' ἔλα του τὰ παραδόξα εἶναι ὁ εἰλικρινέστερος, ὁ ἀθώωτερος νέος. . .

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.

Τὸν δίδετε αὐτὸ τὸ ὄνομα, διότι ἔτυχε. . . ν' ἀπατηθῇ; εἶναι φίλος σας.

ΠΡΕΥΑΝ.

Μάλιστα, καὶ διὰ τοῦτο, ἴσα ἴσα, εἶμαι ἰκανὸς, ὁ Θεὸς νὰ μὲ συγχωρήσῃ! . . . Μάλιστα καὶ ἔπειτα, δὲν εἰξούρω πῶς νὰ εἶπω. . . ἀλλὰ μισῶ τὴν ὑπόκρισιν καὶ τὴν δολιότητα, γνωρίζω κάλλιστα ὅτι ὤλην τὴν γυναικείαν ὀπλοθήκην δύναμαι νὰ τὴν μεταχειρισθῶ ἐπωφελῶς, ἀλλὰ τὴν ἀποστρέφομαι καὶ διὰ τοῦτο ἂν δὲν ἠγάπων τὴν ἐξαδέλφην σας, θὰ ἠγάπων σᾶς.

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.

Θέλετε νὰ τῆς τὸ εἶπω.

ΠΡΕΥΑΝ (εἰς τὸ παράθυρον).

Ὅπως θέλετε. Ἴδου ὁ βαρῶνος ὄλος καὶ ὄλος, τὸν γνωρίζω. . . περᾶ τὴν αὐλὴν ἀργά, ἀργά. . . ἐπιστρέφει. . . Ὦ εἴμβη ἄρα γε; Ἀμφιβάλλω.

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.

Κύριε Πρευᾶν φοβοῦμαι.

ΠΡΕΥΑΝ.

Διὰ τί;

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ὅχι, δὲν εἰμπορῶ ν' ἀκολουθήσω τὴν συμβουλὴν τὴν ὁποῖαν μὲ δίδετε. Νὰ ὁμιλήσω πρῶτη. . . νὰ τολμήσω νὰ εἶπω. . . ἀλλ' αὐτὸ εἶναι ὀμολογία ὅτι. . . φαντασθῆτε! . . .

ΠΡΕΥΑΝ.

Δὲν φαντάζομαι τίποτε, ὁμιλήσατε κυρία, τολμήσατε, ἐγὼ εἶμαι ἐδῶ.

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.

Πῶς! ἔμπροσθέν σας!

ΠΡΕΥΑΝ.

Βεβαίωτατα. Τί τρομερὸν κακόν!

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ἀλλ' ἂν δισταῖς, ἂν ἀρνηθῇ; . . .

ΠΡΕΥΑΝ.

Αἴ, τότε, Κυρία μου, τί θὰ συμβῇ. Οἱ Ῥωμαῖοι. . .

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.

Σιωπὴ τὸν ἀκούω.

ΠΡΕΥΑΝ.

Ἄ! καλὰ! δὲν τὸν γνωρίζετε. Αὐτὸς θὰ παρουσιασθῇ φυσικά! Ὡς συλλογισθῇ πολλὴν ὥραν εἰς τὴν εἴσοδον, θὰ τὸν πιάσῃ ῤίγος εἰς τὴν τραπεζαρίαν καὶ θὰ σκεφθῇ, διερχόμενος τὴν αἴθουσαν, ἂν δὲν ᾔηται καλλίτερον δι' αὐτὸν νὰ ὑπάγῃ νὰ πνιγῇ.

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.

Μὲ κάμνετε καὶ γελῶ χωρὶς νὰ θέλω, καθὼς πρὸ ὀλίγου τὴν Μαργαρίταν. Ἄ! ἐγεννήθητε ὁ εἰς διὰ τὸν ἄλλον! . . . ἀλλὰ σᾶς ἐξαναλέγω δὲν τολμῶ.

ΠΡΕΥΑΝ.

Καὶ ἐγὼ σᾶς ἐξαναλέγω ὅτι σᾶς ἀγαπᾷ. Ἐὰν δὲν ᾔηται πεπεισμένος περὶ τούτου θὰ σᾶς εἶδα ποτὲ αὐτὴν τὴν συμβουλὴν τὴν ὁποῖαν δὲν θέλετε ν' ἀκούσῃτε; Ὡς σᾶς τὴν εἶδα ποτὲ δι' ἄλλον ἢ τὸν Ἑρβῆκον; Ὡς σᾶς ἔλεγα λέξιν, ὁ Θεὸς φυλάξει! διὰ καμμίαν κούκλαν ἢ τούτλαχιστον διὰ κἀνέναν συνήθη ἄνθρωπον; Ἐδῶ ὅμως πρόκειται δι' ἄνθρωπον πεισματάρην καὶ ἐν ταῦτῳ ἀναποφάσιτον. Ἀλλὰ σᾶς ἀγαπᾷ. . . καὶ θὰ ᾔητο πολὺ ἀνόητος! Καὶ τὸν ἀγαπάτε, εἴσθε ἀρβιθωνισμένη, εἴσθε ἢ μνηστὴς του καθὼς λέγουσιν εἰς τὸν τόπον μου.

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.

Εἶμαι ὅμως γυναῖκα.

ΠΡΕΥΑΝ.

Καὶ αὐτὸς ὅμως τίμιος ἄνθρωπος; εἶμαι βέβαιος περὶ τοῦ λόγου του ὅσον καὶ περὶ τοῦ ἰδιοῦ μου. Τί φοβεῖσθε; ἔμπρός, κυρία, ὀλίγον θάρρος, ὀλίγη ἐπισείκειαν, ὀλίγη συμπάθειαν, διότι ἀρκεῖ μόνον νὰ μειδιάσῃτε! . . .

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.

Πιστεύετε; ἀλλ' ἐὰν μείνετε, αἱ ἀστείότητές σας θὰ τὸν φοβήσουν.

ΠΡΕΥΑΝ.

Διόλου, δὲν θὰ εἶπω τίποτε, θὰ παρατηρῶ τὰς εἰκόνας τῶν βιβλίων αὐτῶν.

(Κάθηται παρὰ τὴν τράπεζαν).

ΣΚΗΝΗ Ε΄.

ΟΙ ΑΥΤΟΙ, ΟΥΑΑΒΡΥΝ.

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.

Σεῖ, εἴσθε, Κύριε; πῶς ἔχετε;

ΟΥΑΑΒΡΥΝ.

Μ' ἔτυπτε ἢ συνείδησις, Κυρία, διότι ἐπέρασα τὴν χθρυσινήν ἡμέραν χωρὶς νὰ σᾶς ἴδῶ ἤμην ἀναγκασμένος. . . ἀκουσίως. . . (πρὸς τὸν Πρευᾶν). Καλ' ἡμέρα Ἐδουάρδε' ἠναγκάσθην. . .

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ἦναγκάσθητε. . .

ΟΥΑΑΒΡΥΝ.

Μάλιστα, ἤμην. . . εἰς τὴν ἐξοχὴν. Αὐτὴ ἀναπαύει. . . καὶ διασκεδάζει ὀλίγον.

(Κάθηται).

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.

Βεβαίως; εἶναι σωτήριον πρᾶγμα.

ΟΥΑΑΒΡΥΝ.

Μάλιστα, Κυρία, καὶ ἐφοβοῦμην πολὺ μήπως δὲν σᾶς εὔρω σήμερον.

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.

Πῶς; ἔπρεπε νὰ ᾔσθε βέβαιος ὅτι σᾶς περιμένω ἀνυπομότως. Ἄλλοτε δὲν εἴσθε τόσο σπάνιος.

ΟΥΑΑΒΡΥΝ.

Ἐλπίζω ὅτι δὲν μὲ ἐπιπλήττετε διὰ τοῦτο.

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ὅχι, βεβαίως; διὰ τί νὰ σᾶς ἐπιπλήξω; . . . δὲν εἴσθε ἄξιος ἐπιπλήξεως.

ΟΥΑΑΒΡΥΝ.

Ὅχι, Κυρία, καὶ πιστεύω ὅτι μὲ κρίνετε τόσο δικάως ὥστε δὲν σκέπτεσθε ἄλλως περὶ ἐμοῦ.

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ἐὰν ὑποπτευόμην ὅτι λησμονεῖτε τοὺς φίλους, θὰ μὲ ἔτυπτε ἢ συνείδησις ὡς ἂν ἔπραττα ἐγκλημα.

ΟΥΑΑΒΡΥΝ.

Μάλιστα. . . ἔχετε δίκαιον, θὰ ᾔητο ἀληθὲς ἐγκλημα. . . Ὦ ὑπάγετε ἀπόψε εἰς τὸ θέατρον;

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ἀμφιβάλλω; δὲν εἶμαι τόσο καλὰ.

ΟΥΑΑΒΡΥΝ.

Αυποῦμαι πολὺ.

(Κατὰ τὴν σκηνὴν ταύτην, ὁ Πρευᾶν βλέπει συγνάκις τὴν κόμησσαν μετὰ προφανοῦς ἀνυπομονησίας.)

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ὦ! δὲν εἶναι τίποτε. Ἄ! βαρῶνες, ἤθελα νὰ εἶπῶ... (καθ' ἑαυτὴν) Δὲν θὰ τολμήσω ποτὲ, ἀδύνατον! (μεγαλοφώνως) Ἡ Κυρία Δ' Ὀρβιλλιῆ εἶναι καλὰ;

ΟΥΑΑΒΡΥΝ.

Ἡ θεία μου; πολὺ καλὰ, εὐχαριστῶ. Ἀναχωρεῖ μετ' ὀλίγον καὶ αὐτὴ εἰς τὴν ἐξοχὴν.

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.

Πῶς, καὶ αὐτὴ; μὴ πῶς ἐπιστρέφετε καὶ σεῖς ἐκεῖ;

ΟΥΑΑΒΡΥΝ.

Ἴσως κατὰ τὰς περιστάσεις. . .

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.

Κατὰ τὰς περιστάσεις. . . καὶ αὐταὶ αἱ περιστάσεις δὲν κρέμανται ἀπὸ σᾶς;

ΟΥΑΑΒΡΥΝ.

Ὅχι ὅλως διόλου. Δὲν εἴμεθα πάντοτε κύριοι τῶν πράξεών μας.

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ἄπορῶ. Ἐνόμιζα ὅτι μὲ εἶπετε. . . ἐσχάτως. . . ὅτι ἔχετε καὶ θεσιν καὶ περιουσίαν ἀνεξάρτητον, ὅτι δὲν ἔχετε κἀνὲν ἐμπόδιον, ἀπαράλλακτα καθὼς ἐγὼ εἶμαι ἐντελῶς ἐλευθέρω καὶ εἰμπορῶ νὰ κάμω ὅ,τι θέλω.

ΟΥΑΑΒΡΥΝ.

Εἶμαι καὶ ἐγὼ ἂν θέλετε ἐλεύθερος; ἀλλὰ δὲν ἀπεφάσισα ἀκόμη.

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.

Τὸ βλέπω.

ΠΡΕΥΑΝ, (καθ' ἑαυτόν).

Στὸν διάβολον καὶ αὐτὸς!

ΟΥΑΑΒΡΥΝ.

Μάλιστα εἶναι δύσκολον. Ἄλλοι μὲ συμβουλευοῦν γύμνασιν, ἄλλοι ἐντελῆ ἀνάπαυσιν. Εἶναι δὲ βέβαιον ὅτι εἰς τὴν ἐξοχὴν εὑρίσκει τις κατ' ἐκλογὴν καὶ τὰ δύο.

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.

Βεβαίως. Ἐπειδὴ ὁμιλοῦμεν περὶ ἐξοχῆς, ἤθελα νὰ σᾶς εἶπῶ. . . (καθ' ἑαυτὴν) τί δυσκολία! (μεγαλοφώνως) Ἡ ἐδικὴ σας εἶναι μακρὰν τῶν Παρισίων;

ΟΥΑΑΒΡΥΝ.

Ὦ! ὄχι διόλου, κυρία μου, δύο βήματα; εἶναι καὶ ἕως ἀγγλικὸς; καὶ ἐὰν ἐτόλμων ποτὲ νὰ ἐλπίσω ὅτι ἤθελετε τὸν στολίσει διὰ τῆς παρουσίας σας. . .

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.

Γίνεται καὶ τοῦτο. . . δὲν ἀρνοῦμαι. . . ἐνθυμούμαι μάλιστα. . .

ΟΥΑΑΒΡΥΝ (ἐγειρόμενος καὶ χαιρετῶν).

Ὦ εἶμαι εὐτυχῆς νὰ σᾶς δεχθῶ.

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.

Ποῦ πηγαίνετε;

ΟΥΑΑΒΡΥΝ.

Ἦλθα νὰ σὰς ἴδω μίαν στιγμὴν. Θὰ . . . θὰ ἐπι-
στρέψω . . . ἂν τὸ συγχωρῆτε.

(χαίρετε πάλιν καὶ ἐτοιμάζεται ν' ἀναχωρήσῃ. Ὁ Πρευάν
παρακαλεῖ διὰ σημάτων τὴν κόμησάν να τὸν ἐμποδίση.)

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.

Δὲν εἶσθε πρὸς πολὺ βικιστικός! μείνετε δά. Ἔ-
χω νὰ σὰς ὁμιλήσω.

ΟΥΑΑΒΡΥΝ.

Ὅπως θέλετε.

(κάθεται πάλιν)

Η ΚΟΜΗΣΣΑ (καθ' ἐαυτήν.)

Ὁ Πρευάν τὸν ἐνοχλεῖ, εἶχε δίκαιον. (μεγαλο-
φώνως) Ἦθελα νὰ σὰς ὁμιλήσω διὰ τὸ κτήμά μου,
εἰξεύρετε . . . (καθ' ἐαυτήν) τί βάσανον.

ΣΚΗΝΗ ΣΤ'.

ΟΙ ΑΥΤΟΙ ΚΑΙ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ, (ἀνοίγουσα τὴν θύραν χωρὶς νὰ εἰσέλθῃ.)

Ἐξαδέλφη . . .

Η ΚΟΜΗΣΣΑ.

Τί τρέχει;

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Ἄνεχώρησεν ὁ Κύριος Πρευάν ;

ΠΡΕΥΑΝ.

ὄχι, Κυρία' βλέπω ἐδῶ ὠραίας ζωγραφίας ἀνυ-
πογράφους καὶ ἡ ὑπογραφή εἶναι τῷ ὄντι περιττή !
Βλέπουν τις τὴν λεπτὴν ἐργασίαν των ἀναγνωρίζει
τὸν ζωγράφον.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Γράψετε με ὑποκάτω στίχους.

ΠΡΕΥΑΝ.

Τί θὰ μὲ δώσετε δά τὸν κόπον ;

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Σὰς τὸ εἶπα' μίαν περὶ βούκαν.

ΠΡΕΥΑΝ.

Καὶ ἐγὼ θὰ σὰς δώσω ἀντ' αὐτῆς στέφανον.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Εὐρών φύλων ;

ΠΡΕΥΑΝ.

Ἄνοθη πορτοκαλλιάς.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Δὲν τὰ θέλω.

ΠΡΕΥΑΝ.

Ἐλάτε, ἐλάτε λοιπόν.

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ.

Δὲν ἔχω καιρόν.

Σ.

(Ἐπιτετα συνείχεια.)

ΜΑΓΝΗΤΙΚΑΙ ΣΥΝΑΝΑΣΤΡΟΦΑΙ

Ἐξ ἐπιστολῶν Ἑλληνος φοιτητοῦ ἐν Βερολίῳ

—000—

23 Ἀπριλίου 1862

. . . Μία τῶν διασκεδάσεων τῶν διακρίπων ἦτον
δι' ἐμὲ καὶ ὁ μαγνητισμός. Ἐγνωρίσθη μετὰ τοῦ Κυ-
ρίου D. Γραμματέως τῆς Βρασιλιανῆς πρεσβείας, ἐ-
πισήμου μαγνητιστοῦ. Μετ' αὐτοῦ δὲ ἤμην προχθὲς
εἰς μαγνητικὴν συναναστροφήν, ἔπου ἦτον καὶ ὁ κό-
μης D. πρέσβυς τῆς Ἰταλίας, καὶ τινες ἄλλοι τῶν
γνωστοτέρων. Ἦτον δὲ περιεργότατον τὸ πρᾶγμα
καὶ κωμικώτατον, διότι ἀνά πᾶσαν στιγμὴν ἤκουε-
το εἰς τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην γωνίαν βόγγαλισμός,
καὶ ἀνά εἰς ἐκ τῶν παρευρισκομένων ὁρώντων (clair-
voyants) ἐπιπτε κοιμώμενος, καὶ τότε συνηροίζον-
το ὅλοι περὶ αὐτοῦ, καὶ τῷ ἀπέτεινον ἐρωτήσεις. Ἐκ
τῆς πρώτης ὅμως αὐτῆς δοκιμασίας δὲν ἐπείσθη ἐν-
τελῶς, καὶ χαίρω πολὺ ὅτι πρόκειται νὰ ἐπαναληφθῇ.

—0—

7 Μαΐου.

Μαγνητικὴ συναναστροφή δὲν ἐγένιν εἰσέτι δευτέ-
ρα. Εἰς τὴν πρώτην ὑπῆρχον ἐκεῖ τρεῖς κυρία καὶ εἰς
κύριος νυκτοβάται. Τούτους ἐμαγνήτιζον οἱ παρόν-
τες μαγνητισταὶ εὐκολώτατα, τοὺς ἀπεκρίμιζον δη-
λαδῆ, καὶ δέχομαι ὅτι ἀληθῶς, καὶ τοι ἔχω τὰς
καὶ περὶ τούτου ἀμφιβολίας μου. Ἡ μαγνήτισις ἐγί-
νετο καὶ μακρόθεν, καὶ δι' ἄλλου δωματίου, καὶ διὰ
μόνης τῆς ἐπαφῆς τῶν χειρῶν, καὶ διὰ μόνου τοῦ
βλέμματός ἐνίοτε. Εἶς μάλιστα τῶν νυκτοβατῶν,
ἅμα εἰσελθὼν εἰς τὴν αἴθουσαν, ἔπεσεν ἐπὶ ἀνακλίν-
τροῦ ἀποκοιμώμενος, ἰσχυρισθεὶς ἔπειτα ὅτι ἅμα
ἔλαβε τὸ νῆμα τοῦ κώδικος εἰς χεῖρας, ἐμαγνήτισθη.
ἅμα δ' ἐπελθόντος τοῦ ὑπνου, ἤρχιζον αἱ ἐρωτήσεις
καὶ ἐν ὅσῳ μὲν ἐπρόκειτο περὶ γενικῶν πραγμάτων,
τὰ πάντα ἐχώρουσαν ἀριστα, ἅμα ὅμως ἔκαμνον δυσ-
πόκριτόν τινα ἐρώτησιν, μοι ἔλεγον ἀνοησίας. Ἡ
συνομιλία αὕτη ἐγένετο λίαν ταπεινὴ τῆ φωνῆ, καὶ
ὁ ἐρωτῶν ἐπρεπε νὰ ἐγγίξῃ τὸν μαγνητιστήν.

Ἐν ἄλλο πείραμα ἦτον ἴσως περιεργότερον. Μιὰς
κυρίας ἐδέθησαν οἱ ὀφθαλμοί, καὶ τῇ ἐδόθη κάλαμος
καὶ χάρτης. Μαγνητισθεῖσα δ' ἔγραψε μετ' ὀλίγον
καθαρῶς *ich liebe dich* (σὲ ἀγαπῶ). Καὶ ἕτερον
δ' ἐγένιν πείραμα, ἀλλὰ δὲν ἐπέτυχεν. Ὅλοι καθη-
σαντες περὶ τὴν τράπεζαν, ἔδωκαν ἀλλήλοις τὰς
χεῖρας, χωρὶς κανεὶς νὰ ἐγγίξῃ τὴν τράπεζαν. Ἐπρό-
κειτο δὲ ν' ἀνεγερθῇ αὕτη μόνη, καὶ νὰ κολλήσῃ εἰς
τὴν ὀροφὴν ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν ἠθέλησε νὰ τὸ κάμῃ.

Ἐν ὅλοις καὶ ἐγὼ δὲν ἠξεύρω τί ἐντύπωσις μοι
ἀπέμεινεν. Ἴσως ἂν ἐπαναληφθῶσι ταῦτα δυνηθῶ νὰ
παρατηρήσω θετικώτερον τι.

—0—

21 Μαΐου.

Προχθὲς ἦτον μικρὰ μαγνητικὴ συναναστροφή εἰς
τοῦ C., καὶ ἐκεῖ περὶ τοῦ μαγνητικοῦ ὑπνου ἐπι-
στην πληρέστατα, ἰδὼν τὴν ἀγωνίαν δυστυχούς τι-
νος κυρίας, ἥτις, ἐν ᾧ ἐιοιμάτο μαγνητικῶς, εἶδε,
φρίνεται, φρικτὸν τι φάσμα, ἀλλ' ἀφ' ἐαυτῆς δὲν ἠ-
δύνατο νὰ ἐξυπνήσῃ ἕως οὗ τὴν ἐξύπνισαν. Νυκτο-
βάτας εἶδον ἐπίσης πολλοὺς, καὶ ἐπείσθη ὅτι ὁ μα-
γνητικῶς κοιμώμενος δύναται νὰ ὁμιλῇ, καὶ ἐρωτώ-
μενος, νὰ λέγῃ πολλάκις παράδοξα. Ἄλλ' ἂν ταῦτα
ἔχωσι τι λογικόν, ἂν ἡ ψυχὴ δύναται νὰ ἰδῇ τὰ με-
μακροσμένα, νὰ προφητεύσῃ τὰ μέλλοντα, τὸ ἀμ-
φιβάλλον εἰσέτι. Ἔχει δηλαδῆ τὸ πρᾶγμα ὡς καὶ με-
τὰς τραπέζας. Ἡ τράπεζα γυρίζει, ἡ τράπεζα κτυπᾷ,
ἀλλὰ δύναται ἀληθῶς ν' ἀποκριθῇ εἰς τὰς ἐρωτήσεις,
δύναται νὰ μαντεύσῃ ; Τοῦτο μένει ἀμφίβολον.

Ἄλλ' εἶδα καὶ περισσότερα, διότι πρέπει νὰ γνω-
ρίξῃς ὅτι περὶ μαγνητισμοῦ ἐδῶ οὐδεὶς γίνεται λό-
γος, ἀλλ' ὅτι τὰ πνεύματα ὑποτίθενται ἐνεργούντα.
Καὶ πρῶτον μὲν εἶδα τὰ ψυχόγραφα, ἥτοι ἀλφάβη-
τα μετ' ἐνός δείκτου, ἐφ' οὗ ὁ μαγνητισθεὶς θέτει
τὴν χεῖρα, καὶ ὁ δείκτης τότε δεικνύει ἀλληλοδια-
δόχως γράμματα σχηματίζοντα λέξεις, μετὰ παρα-
δόξου ἀκριβείας τῷ ὄντι. Ἐπειτα δ' ὁ μαγνητιστής
εἶπεν εἰς τὸ πνεῦμα ν' ἀποδείξῃ τὴν παρουσίαν του,
καὶ αἴφνης ἡ λυχνία ἐσθέσθη αὐτομάτως. Ἄρου δὲ
τὴν ἀνῆψαν ἐκ νέου, τῷ εἶπε νὰ καταδειχθῇ καὶ ἄλ-
λως, καὶ ἀμέσως ἠκούσθη παρ' ὄλων καὶ παρ' ἐμοῦ
ἤχος ὡς μεγάλης μίαις πετώσης καθ' ὄλην τὴν
αἴθουσαν.

Ἄλλα χθὲς πάλιν ἐγένιν θαύματα, δυστυχῶς ὅ-
μως δὲν παρευρέθη, ἀλλὰ μοι τὰ διηγήθη ὁ C., ὅς-
τις δὲν ἐτρελλάθη, καὶ δὲν ψεύδεται, ὡς πέπεισμαι.
Διατρεχθέντος τοῦ πνεύματος νὰ παρουσιασθῇ, μεγάλ-
η σφαῖρα φωτός διήλθε τὴν αἴθουσαν, εἰς ὅλους κα-
τακρηνῆς. Ἡ δὲ τράπεζα σχηματισθέντος περὶ αὐτὴν
μαγνητικοῦ κύκλου, καθ' ὅν ὅλοι ἴστανται περὶ αὐ-
τὴν, κρατούμενοι ἐκ τῶν χειρῶν, ἀλλ' οὐδεὶς τὴν ἐγ-
γίξει, ὑψώθη τινὰς πόδας ὑπὲρ τὴν γῆν, καὶ ἐπρο-
χώρησε πρὸς τὸν μαγνητιστήν. Μετὰ ταῦτα διατά-
χθη τὸ πνεῦμα νὰ παίξῃ κύμβαλον, καὶ κρότος ἠκού-
σθη ὡς λίθου πίπτοντος ἐπὶ τῶν κοκκάλων, καὶ ἐν
τῷ ἅμα ἐθραύσθη χορδή. Μετὰ ταῦτα προέβησαν
εἰς τὰ ψυχόγραφα, ἀλλ' οὐδὲν αὐτῶν ἤθελε νὰ κινη-
θῇ. Μαγνητισθεῖσα τότε ἡ Κυρία de S., ἀγνωστος
εἰς ἐμὲ καὶ οὐδέποτε ἰδοῦσά με, ἠρωτήθη περὶ τῆς
αἰτίας τῆς ἀκινήσιας τοῦ ψυχογράφου. Αἴφνης ἀφῆ-
κε κρυγῆν, καὶ εἶπεν ὅτι βλέπει τὸ ἐμποδίζον πνεῦ-
μα, ἰστάμενον εἰς γωνίαν, ἣν τρέμουσα ἔδειξε, καὶ
ὅτι δὲν διακρίνει εἰ μὴ τοὺς μεγάλους αὐτοῦ ὀφθαλ-
μοὺς, οἵτινες τὴν βασιανίζουν. ἤρχισε δὲ νὰ παρα-
καλῇ νὰ τὴν ἐξυπνίσουν, καὶ νὰ προσπαθῇ ἐγερθεῖ-

σα νὰ φύγῃ ἐρωτηθεῖσα δὲ τότε διὰ τί τὸ πνεῦμα
ἐκεῖνο ἐμπόδιζεν, εἶπε, διότι ἦν πνεῦμα λίαν δυνα-
τὸν, ἀμφιβάλλον εἰσέτι περὶ τῶν μαγνητικῶν φαι-
νομένων. Ἐρωτηθεῖσα ἔπειτα ἂν ἠδύνατο νὰ εἰπῇ τί-
νος πνεῦμα ἦτον, ἀπεκρίθη ὅτι ἦτον κυρίου, ὅστις
τὴν προτεραίαν ἦτον εἰς τοῦ C., καὶ διαταχθεῖσα νὰ
προσπαθῆσῃ νὰ διακρίνῃ τοὺς χαρακτῆρας αὐτοῦ,
ἔδωκε κατὰ τὸν C., ἐμπρὸς πολλῶν ἀνθρώπων οἴτι-
νες μὲ ἐγνώριζον, καὶ πολλῶν ἀγνώστων, ἀκριβῆ ἐ-
μοῦ περιγραφῆν. Ἡ Κυρία ἀφυπνίσθη τότε, καὶ ἐ-
μαγνήτισθη τράπεζα, ἥτις ἤρχισε νὰ κάμῃ παρα-
δόξους κινήσεις. Τὴν διέταξαν τότε, ἂν τὸ κινου-
ν αὐτὴν πνεῦμα ἦναι καλόν, νὰ κτυπήσῃ δις, ἂν δὲ κα-
κὸν τρίς, καὶ ἡ τράπεζα ἐκτύπησε δις· ἀλλ' αἴφνης
τρεῖς σφοδροὶ κτύποι ἀκούονται ἐν εἵδει διαμαρτυ-
ρήσεως εἰς ἄλλο μέρος τῆς αἴθουσας. Τότε δὲ, μαγνη-
τισθεὶς ἀμέσως τις τῶν παρευρισκομένων, ἠρωτήθη
τί τοῦτο σημαίνει, καὶ εἶπεν ὅτι τὸ πνεῦμα τὸ κι-
νοῦν τὴν τράπεζαν ἦτον τὸ κακὸν πνεῦμα τὸ πρὸ ὀ-
λίγου φανὲν εἰς τὴν Κυρίαν de S., ἐγὼ δηλαδῆ, καὶ
ὅτι πᾶν ὅ,τι ἂν ἐπεχείρουν κατ' ἐκείνην τὴν ἐσπέραν,
τὸ πνεῦμα τοῦτο θὰ τὸ κατέστρεφε· τὸ δὲ μόνον
μέσον θεραπείας θὰ ἦτον νὰ προσπαθῆσωσι νὰ πεί-
σωσι τὸ ἀπίστον πνεῦμα. Ἐκτοτε ἡ τράπεζα δὲν ἠ-
θέλησε πλέον νὰ κινηθῇ, καὶ ἡ συναναστροφή διελύ-
θη. Ἐπομένως οἱ Κύριοι οὗτοι μὲ παρακαλοῦν τώρα
νὰ πεισθῶ, καὶ νὰ πηγαίνω εἰς ὕλας τὰς συναναστρο-
φὰς ἔπου πρόκειται νὰ γίνονται πειράματα. Ἐνοεῖς
δ' ὅτι δέχομαι λίαν εὐχαρίστως, καὶ ἅμα ὀφθαλμο-
φανῶς τι ἰδῶ, δὲν θὰ λείψω νὰ σὲ τὸ γράψω. Εὐ-
ρίσκομαι τοὐλάχιστον εἰς ἀρίστην ὁδὸν πρὸς ἐξιχνί-
σιν τῆς ἀληθείας, καὶ θὰ τὴν παρακολουθήσω. Εἰ-
μαι εἰς τὸ μέσον τῆς μαγνητικῆς ἐταιρίας τοῦ Βερο-
λίνου, ἥτις εἶναι πασῶν ἡ ἀρίστη καὶ ἡ μεγίστη ὥς-
τε ἂν ὑπάρχη πυρὴν τις ἀληθείας, πιθανῶς θὰ τὸν
ιδῶ, ἢ θὰ πεισθῶ ὅτι δὲν ὑπάρχει. Εἶναι δὲ ἐκτα-
κτος τύχη ὅτι εἰσεχώρησα εἰς τὸν κύκλον τοῦτον,
εἰς ὅν ὀλίγοι εἰσὶν οἱ κλητοί, καὶ αὐτὴν ἐφελῶ εἰς
τὴν συμπάθειαν τοῦ μαγνητιστοῦ K. Hahn, ὅστις
λέγει ὅτι ἔχω εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς παράδοξόν τινα ἀτ-
μοσφαῖραν. Ἐπὶ πᾶσιν ὅμως θεωρῶ ἀναγκαῖον νὰ
σὲ σημειώσω ὅτι δὲν ἐτρελλάθη.

—0—

28 Μαΐου.

Πολὺ φοβοῦμαι ὅτι ἡ τελευταία μου ἐπιστολὴ
σ' ἐνέβαλεν εἰς ἀμφιβολίας περὶ τῆς διανοητικῆς κα-
ταστάσεώς μου, καὶ διὰ τοῦτο σπεύδω σήμερον νὰ
σὲ καθησυχάσω. Ἐκτοτε μίαν μόνην ἐγένιν μαγνητικὴ
ἐσπέρα καὶ δυστυχῶς δὲν ἐδυνηθῆν νὰ παρευρεθῶ εἰς
αὐτήν. Ἄλλ' ἦτον ἐκεῖ ὁ K., ὃν ἀπιστοῦντα ἐντελῶς
πιστεύω ὡς ἐμαυτὸν δι' ὅσα ὁμολογεῖ ὅτι εἶδε· εἶδε
δὲ θαύματα, τὰ ψυχόγραφα ὁμιλοῦντα ἀπταιστώως,

τρέπεζαν ύψουμένην μόνην εις τὸν ἀέρα, χορεύουσαν ἐκεῖ, καὶ ἔπειτα, ὅταν αἴφνης ἐφάνη που τῆς αἰθούσης φῶς μέγα ὡς ἀστὴρ, κακόν τι πνεῦμα, ὡς ἐξηγοῦσιν οἱ κύριοι οὗτοι, ῥιπτομένην αὐθορμήτως ἐπ' αὐτό, καὶ προστριβομένην, ὡς διὰ τὸ ἐξαλεῖψη. Ἐννοεῖς πόσον ἐλυπήθην μὴ παρευρεθεῖς ἐκεῖ, ἀλλ' ἅμα γίνω ἄλλων φαινομένων αὐτόπτης μάρτυς, ἀμέσως θὰ σοὶ τὰ γράψω. Κ.

Π Ε Ρ Ι

τῆς παρ' ἡμῖν κοινῆς διαλέκτου.

—ooo—

Ἡ κοινὴ ἐν χρήσει παρὰ τῷ ὄχλῳ διάλεκτος, ἧτις φαίνεται τόσον διεφοραμένη, καὶ ἦτις ὑπὸ τιῶν εὐρωπαϊῶν ἐθεωρήθη ὡς μίγμα διαφόρων ξένων γλωσσῶν, εἶναι, ἂν ἐξιπρέσωμεν ὀλίγας τινὰς εἰσαχθείσας ξένας διαφόρων ἔθνῶν λέξεις, ὡς μουσαῖως, ἐκ τοῦ Τουρκικοῦ, *πίατο* ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ, *ζακόνι* ἐκ τοῦ Σλαβικοῦ κτλ. γνησιωτάτη *ἐλληνικὴ* γλῶσσα, σύνθετος, ἵνα οὕτως εἴπω, ἐκ τῶν διαφόρων ἀρχαίων διαλέκτων, καὶ πλήρης γραμματικῶν σχημάτων, κατὰ μίμησιν τῆς ἐξ ἧς παράγεται ἀρχαίας γλώσσης (*) οὕτως ἂν κοινῶς λεγόμεν ἄ-

(*) Εἰς τὴν καθομιλουμένην γλῶσσαν ὑπάρχει πληθὺς λέξεων οὐδόλως ἀπαντωμένων εἰς τὴν ἀρχαίαν, τοιαῦτα χ. π. εἰσὶ τὸ ἀνάσκελα, πρόμητα, μαζώνω, πρίσκομαι. κτλ. πλὴν αἱ τοιαῦται λέξεις δὲν δύναται νὰ ὀνομασθῶσι βάρβαροι διότι παράγονται ἀπὸ κυρίως Ἑλληνικῆς καὶ φέρουν σαφέστατα τοὺς τύπους αὐτῶν. Οὕτως ὑπάρχουσι καὶ σύνθετοι ὧν μόνον αἱ ἐξ ὧν σύγκεινται ἀπλῆ εὐρίσκονται εἰς μίαν ἢ ἄλλην τῶν ἀρχαίων διαλέκτων οὕτως ἡ λέξις *μεσημέρη* δὲν ὑπάρχει παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ἀλλ' ἐντοσοῦτο οἱ Ἴωνες ἔλεγον ἡμέρη ἀντὶ ἡμέρα, καὶ ἰδοὺ πῶς ἔγινε τὸ νεώτερον *μεσημέρη* ἀντὶ τοῦ ἀρχαίου *μεσημέρῖα*. Ἡ λέξις *νωρὶς* δὲν εὐρίσκεται εἰς τὴν ἀρχαίαν, ἀλλ' ὑπάρχουν ἔμῳ τὸ ἐν καὶ ὦρα ἐξ ὧν ἐσχηματίσθη διὰ συναλοιφῆς τὸ *νωρὶς* ἔπερ σημαίνει ἐν ὦρα.

Ἡ νεώτερα γλῶσσα ποιῶ ἀναλελυμένους τοὺς παραφωμένους αὐτῆς χρόνους τῶν ῥημάτων διὰ τοῦ βοθητικοῦ ἔχω, ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο ἀπαντᾷται ἐνίοτε καὶ εἰς τὴν ἀρχαίαν οὕτως ὁ Ἡσίοδος λέγει « κρύφαντες γὰρ ἔχουσι (ἀντὶ ἔκρυψαν) θεοὶ βίον ἀνθρώποισι » καὶ ὁ Σοφοκλῆς « πρῆγος ἄσκοπον ἔχει περάνας » (ἀντὶ ἐπέρανε).

Ἡ κοινὴ γλῶσσα διδίδει οὐδέτερον κατάληξιν εἰς τινα κύρια θηλυκὰ ὀνόματα ὡς *Μαριῶ*, *Κατερινῶ*, *Μαριδί* (*Μαριδίον*), *Κατερίνη* (*Κατερινίον*), μάλιστα εἰς τινα μέρη λέγουσι καὶ μετὰ τοῦ οὐδέτερου ἄρθρου τὸ *Μαριῶ*, τὸ *Κατερινῶ*, τὸ *Μαριδί*, τὸ *Κατερίνη* κτλ. ἀλλ' οὐχ' ἦττον ἔλεγον καὶ οἱ ἀρχαῖοι μὲ οὐδέτερον κατάληξιν *Γλυκέριον*, *Λεόντιον* κτλ.

στάχυν ἀντὶ στάχυς τοῦτο γίνεται διὰ προσθέσεως, ὡς καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἄλλοτε ἔλεγον ἀσταχυς, καὶ ἀσταγίς ἀντὶ σταγίς, ἐκ τοῦ ὁποῦ δι' ἑτέρου σχήματος ἔγινε τὸ ἀπλοῦν σταγίδα. Τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ κοινῶς ἐν χρήσει ἐχθὲς ἀντὶ χθὲς, καὶ τὸ ἀπ.λέω ἀντὶ π.λέω, ἃ ἔγιναν κατὰ μίμησιν ὡσούτως τῶν Ἀθηναίων. Λέγομεν προσέτι σπονδύλιον ἀντὶ σπονδύλιον, ὡς οἱ Ἀθηναῖοι ἔλεγον ἀσφάραγος ἀντὶ ἀσπάραγος ἔτι δὲ λέγομεν *μολόχα* ἀντὶ *μαλάχη* μεταβάλλοντες τὰ δύο α εἰς ο, ὡς οἱ Ἀθηναῖοι καὶ τὸ η εἰς α, ὡς οἱ Δωριεῖς. Ὡσαύτως ἐκ τῆς ἀρχαίας λέξεως *κνήδη* κατ' ἀρχὰς ἔγινε τὸ *κνήδα* μεταβολῆ τοῦ η εἰς α, ἔπειτα δι' ἀναδιπλασιασμοῦ προσετέθη τὸ ΚΗ λέγοντες *κνηγήδα*, καὶ τελευταίον διὰ τρίτου σχήματος προσθέσεως ἔγινε καὶ τὸ ἀκνηγήδα.

Οἱ Ἴωνες μετέβαλλον τὰ δασεῖα εἰς ψιλὰ καὶ τ' ἀνάπαλιν, ἔπερ γίνεται καὶ εἰς τὴν ἀπλὴν ἡμῶν διάλεκτον. οὕτως ἐκεῖνοι μὲν ἔλεγον ἐνθευθεν ἀντὶ ἐντευθεν, καὶ *κιθῶν* ἀντὶ *χιτῶν* ἡμεῖς δὲ ἀπ' ὅλα ἀντὶ ἀφ' ὅλα, *μεθαύριον* ἀντὶ *μεταύριον*, ἐφέτος ἀντὶ ἐπέτος καὶ ἀντὶ *βάτραχος* λέγομεν *βάθρακος* (καὶ μὲ καταβιβασμὸν τόνου *βαθρακος*) ὡς οἱ Ἴωνες οἵτινες ἐπρόφερον *βάθρακος* καὶ *βάτρακος*. Λέγομεν ἀκόμη ἄσκημος ἀντὶ ἄσχημος, ὡς οἱ Δωριεῖς ἔλεγον *δέχομαι* ἀντὶ *δέχομαι*. Λέγομεν ἔτι *σκάρτω* ἀντὶ *σκάπτω* ὡς οἱ Ἀττικοὶ ἔλεγον *φανός* καὶ *φάτρα* ἀντὶ *πανός* καὶ *πάτρα*.

Λέγομεν δὲ κοινῶς *φηκᾶρι* ἀντὶ *θηκᾶρι* καὶ *φιλιβερῶν* ἀντὶ *θλιβερῶν*, μεταβάλλοντες τὰ δασεῖα εἰς ἔτερα δασεῖα, ἀλλὰ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἔλεγον καὶ οἱ Αἰολεῖς καὶ οἱ Δωριεῖς *γήρ* ἀντὶ *θῆρ* (ἐξ οὗ παρήχθη καὶ τὸ λατινικὸν *fera*) οἱ Ἀθηναῖοι *φιλᾶρ* ἀντὶ *θ.λᾶρ*.

Λέγομεν εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν *γιατί* ἀντὶ *διὰ τί*, ἀλλ' οὕτω καὶ οἱ Δωριεῖς ἀνταλάσσουσιν τὸ γ μετὰ τοῦ δ' ὅθεν *ἀμέργω* καὶ *ἀμέρδω* δὴ καὶ γὰ *γνόφος* καὶ *δνόφος*.

Μεταβάλλει ἡ κοινὴ γλῶσσα τὸ δ εἰς ζ, οἷον *ζορκάδια* ἀντὶ *δορκάδια*, ἀλλὰ καὶ οἱ Δωριεῖς ἔλεγον *ζορκάδες* ἀντὶ *δορκάδες*, καὶ *ἄριζήλιον* ἀντὶ *ἄριθήλιον*. Ἔτι τὸ ο εἰς α, μάλιστα εἰς τοὺς ἀορίστους καὶ παρατατικούς χρόνους τῶν ῥημάτων, ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο ἔκχαμον καὶ οἱ Δωριεῖς λέγοντες ὡς ἡμεῖς, *ἐλάβαμεν*, *ἐγράφαμεν*, καὶ *ἐλάβαρ*, *ἐγραφαρ*, ἀντὶ *ἐλάβομεν*, *ἐγράφομεν*, *ἐlabor*, *ἐγραφον*.

Μεταβάλλομεν κοινῶς τὸ α τῆς αἰτιατικῆς πληθυντικῆς καταλήξεως εἰς αἰ λέγονται *ταῖς τιμαῖς* ἀντὶ *τὰς τιμὰς*, ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο ἔκαμον καὶ οἱ Αἰολεῖς.

Ἐνίοτε συναλλάσσονται τὰ μέσα, οὕτω π. χ. λέγομεν *γ.λέπω* ἀνὰ *β.λέπω*, ἀλλὰ καὶ οἱ Αἰολεῖς καὶ

Δωριεῖς ἔλεγον *γ.λέφαρον* ἀντὶ *β.λέφαρον* καὶ ἀτικῶς ἔλέγετο *β.λήχω* ἀντὶ *γ.λήχω*.

Λέγομεν κοινῶς *χρυσός*, *χρυσῶνα* ἀντὶ *χρυσός*, *χρυσῶ*, ἀλλὰ καὶ οἱ Αἰολεῖς καὶ Δωριεῖς μετεχειρίζοντο πολλάκις τὸ οὐ ἀντὶ τοῦ υ, οἷον *κοῦμα*, *θοῦρα*, ἀντὶ *κόμα*, *θύρα*. κτλ.

Εἰς τὴν χρῆσιν τῶν ὑγρῶν μεταχειρίζεται ὁ ἄπλοῦς λαὸς ἄλλ' ἀντ' ἄλλων οὕτω χ. π. οἱ Χίοι λέγουσι *Φιριππής* ἀντὶ *Φιλιππής*, πλὴν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἔλεγον *κεφαλαργία* ἀντὶ *κεφαλαργία*, *ἀργαλέων* ἀντὶ *ἀργαλέων*, κτλ. Οὕτω λέγομεν προσέτι *πλευρόν* ἀντὶ *πνεῦμων*, ἀλλὰ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπρόφερον *πλευμῶν*, καὶ οἱ Λατῖνοι λέγουσι *pulmo*. Καὶ οἱ Δωριεῖς τρέπουν τὸ ν εἰς λ ὅθεν *λέπους* ἀντὶ *πέπους*, *ἐλόθρης* ἀντὶ *ἐνλόθρης*.

Λέγομεν ὡσαύτως *πρωτόν* ἀντὶ *πρωτόν* συναίρεσει τοῦ ι, ἀλλὰ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἔλεγον *πρῶ* ἀντὶ *πρωῶ* καὶ μεταθέσει τοῦ ρ ἔλεγον *θάρσος* ἀντὶ *θράσος*.

Πολλάκις ἀφαιρεῖται ἡ πρώτη τῶν λέξεων συλλαβὴ, ὅθεν *δόγνια* ἀντὶ *οδόγνια*, *λαφρός* ἀντὶ *ἐλαφρός*, *μαῦρος* ἀντὶ *ἀμαυρός* κτλ. πλὴν, τοῦ κατ' ἐνδειαν τοῦτου σχήματος κάμνουν συνεχῶς χρῆσιν καὶ οἱ ἀρχαῖοι, διὸ ἀπαντῶμεν εἰς τὸν Αἰσχύλου *μαυρομένη* ἀντὶ *ἀμαυρομένη* καὶ οἱ Ἴωνες ἔλεγον *ὄρτῃ* ἀντὶ *εορτῃ*, *κείρος* ἀντὶ *ἐκείρος*. Κατὰ μίμησιν δὲ τῶν Ἑλλήνων παραλείπουσι καὶ οἱ Λατῖνοι τὸ ο εἰς τὰς λέξεις *nomen* καὶ *dens* πλθ. *dentes*.

Δυνάμει δὲ σχηματός τινος κατ' ἐνδειαν, καὶ ἰδίως τοῦ λεγομένου ἄρσις παραλείπεται συνήθως ἡ αὐξησις τῶν παρακειμένων καὶ μετοχῶν, ἀλλ' οὐχ ἦττον ἀπαντῶμεν καὶ εἰς τὸν Ὅμηρον *δεγεμένος* ἀντὶ *δεδεγεμένος*.

Ἀφαιροῦμεν πολλάκις κατ' ἔλλειψιν ἢ κατὰ συγκοπὴν ἐν ἡ πλειότερα γράμματα, λέγοντες χ. π. *ἀφᾶ* ἀντὶ τοῦ ἀρχαίου *αἴφᾶ* καὶ *σῶπα* ἀντὶ *σιῶπα*. ἀλλὰ καὶ τοῦτο γίνεται κατὰ μίμησιν τῶν ἀρχαίων οὕτως εἰς τὸν Πίνδαρον ἀπαντῶμεν *σεσωπαμένος* ἀντὶ *σεσιωπαμένος* καὶ εἰς τὸν Ἡρόδοτον ἀντὶ *ὀγδοήκοντα ἀναγνώσκοντα ὀγδώκοντα*, ἐξ οὗ τὸ παρ' ἡμῖν *ὀγδῶντα* κατὰ συγκοπὴν ὡσαύτως ἔγιναν καὶ τὰ *τριάντα*, *πενήντα*, *ἑξήντα*, *ἑβδομήντα* καὶ *ἐννεμήντα* τὸ δὲ *σαράντα* ἐκ τοῦ *τεσσαράκοντα*, ἐκτὸς τῆς συγκοπῆς ὑπέφερε καὶ τὴν κατ' ἐνδειαν ἐξάλειψιν τῆς ἀρχικῆς συλλαβῆς.

Συνεχεστάτη χρῆσις γίνεται εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν καὶ κατ' ἀποκοπὴν σχήματος, ἀλλὰ πάντοτε κατὰ μίμησιν τῶν ἀρχαίων οὕτως καθὼς ἡμεῖς λέγομεν *αὐτὶ* ἀντὶ *αὐτίον*, *σταμῖ* ἀντὶ *σταμῖον*, καὶ τοῦτοις ὅμοια, εἶπεν ὡσαύτως καὶ ὁ Ὅμηρος *δῶ* ἀντὶ *δῶμα*. ὁ Ἡσίοδος *βρι* ἀντὶ *βριθῶ*. ὁ Ἐμπεδοκλῆς *ἄλφι* ἀντὶ *ἄλφιον*, καὶ ἄλλοι ἄλλα.

Παρὰ τοῖς Ἴωσι λογογράφοις παραλείπεται συνή-

θως τὸ ἐφελκυστικόν ν' ὅθεν κατὰ μίμησιν τοῦτων παραλείπεται πολλάκις εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν τὸ ληκτικὸν ν' οἷον τὸ *ξύλο* ἀντὶ τὸ *ξύλον* κτλ.

Οἱ Δωριεῖς παραλείπουν τὸ ο τῶν εἰς αὐτοὺς κυρίων ὀνομάτων, ὡς *Μενέλας* ἀντὶ *Μενέλαος* οὕτω λέγομεν καὶ ἡμεῖς *Νικόλας* ἀντὶ *Νικόλαος*.

Οὐ σπανιότερα χρῆσις γίνεται κοινῶς καὶ τῶν κατὰ πλεονασμὸν σχημάτων οὕτω κατ' ἐπέκτασιν λέγομεν *αὐτία* ἀντὶ *ῶτία*, ἴσως ἐκ τοῦ ἅτα τῶν ἀρχαίων Ταραντίνων, οἵτινες κατὰ τὴν αὐτὴν ἀναλογίαν ἠδύναντο νὰ λέγῳσι καὶ *ἄτια* ἀντὶ *ῶτία*.

Συνεχῶς ὡσαύτως γίνεται χρῆσις καὶ τοῦ προσχηματισμοῦ, ὅθεν *ἀλόγατα* ἀντὶ *ἀλόγα*, *προσώπατα* ἀντὶ *πρόσωπα*, καὶ ἄλλα τοῦτοις ὅμοια οὕτω δὲ καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον *ραιχί* ἀντὶ *ραι*, καὶ οὐχὲ ἀντὶ οὐ, ἐξ ὧν παράγονται τὰ παρ' ἡμῖν ἐν χρήσει *γαίον* ἢ *γαίσκος*, καὶ τὸ *ὄχι* ἀποβολῆ τοῦ υ.

Κατὰ πλεονασμὸν ἔγιναν καὶ ὅλα τὰ εἰς ΟΝΩ, ἀπὸ τὰ εἰς ΟΩ τῆς ἀρχαίας ῥήματα.

Ἐνὶ λόγῳ ὁ κοινὸς λαὸς γνωρίζει κάλλιστα ὅλα τὰ γραμματικὰ τῆς ἀρχαίας σχήματος, καὶ πάντοτε μεταχειρίζεται αὐτὰ κατὰ μίμησιν τῶν ἀρχαίων, (*) μάλιστα πολλάκις μεταβάλλει λέξεις τινὰς διὰ πολλῶν ἀλλεπαλλήλων σχηματισμῶν οὕτως ἐκ τοῦ ἀρχαίου *κρυφή* ἐσχηματίσθη τὸ εἰς τινα μέρη τῆς Ἑλλάδος ἐν χρήσει *κρυφᾶ*, ἔπερ ἔγινε διὰ τριῶν ἀλλεπαλλήλων σχημάτων δηλαδὴ, α.) διὰ μεταθέσεως τοῦ ρ, ὡς οἱ Ἀθηναῖοι ἔλεγον *θάρσος* ἀντὶ *θράσος*, *καρδία* ἀντὶ *κραδία*. β.) διὰ παρενθέσεως τοῦ ο, ὡς οἱ Ἴωνες ἔλεγον *κεινή* ἀντὶ *κενή*, *ροῦσος* ἀντὶ *ρούσος*, *ξεῖνοι* ἀντὶ *ξένοι*, κτλ. γ.) διὰ τῆς τοῦ η εἰς α μεταβολῆς, ὡς οἱ Δωριεῖς οἵτινες ἔλεγον *τᾶν* ἀντὶ *τήν*, *κρυφᾶ* ἀντὶ *κρυφῆ* (**).

Ἡ κοινὴ ἡμῶν διάλεκτος διεφύλαξε καὶ τὸ αἰολικὸν δίγαμμα, ἐπομένως καθὼς οἱ Αἰολεῖς ἔλεγον *αὐῆρ* αὐῶς ἀντὶ *ἄηρ*, αὐῶς, καὶ οἱ ἄλλοι Ἕλληνες (χέω) χεύσω, καὶ (κάω) καύσω, ὁσάκις δηλαδὴ ἐπῆρχετο σύμφωνον εἰς ὑποστήριξιν τοῦτου οὕτω λέγει καὶ ἡ κοινὴ ἡμῶν διάλεκτος *τελεύω* ἀντὶ *τελέω* *καύω* καὶ *καύγω*, ἀντὶ *κάω* ἢ *καίω* *κλαίγω* ἀντὶ *κλαίω* κτλ.

I. ΔΕ ΚΙΓ' ΑΛΛΑΣ.

(*) Ἡ κοινὴ γλῶσσα κάμνει οὐχ ἦττον συνεχεστάτην χρῆσιν τῶν κράσεων, συναίρεσων, θλίψεων, κτλ. οὕτω λέγομεν τὸ *καμαπί* τοῦτου, διὰ διττῆς κράσεως, ἀντὶ τὸ *ἐκαμαεπί* τοῦτου, ὡς οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον διὰ συγχρόνου θλίψεως, κράσεως καὶ συναίρεσεως, ἐν τῇ θι: ο: πῖ: α: ἀντὶ ἐν τῇ αἰ: θι: ο: πῖ: α:.

(**) Λέγομεν ἐνίοτε κατὰ τὸν πλεονασμὸν *π.λέοι* ο *σοφώτερος* ἀντὶ *σοφώτατος* κτλ. ἀλλὰ καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἔλεγον *κρεττονομᾶλον*, *βέλτιονμᾶλον* κτλ. Εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν γίνεται ὡσαύτως χρῆσις καὶ πάντων τῶν λοιπῶν συντακτικῶν σχημάτων οἷον τῆς Ἑλλείψεως, Συλλήψεως, Ζεύγματος κτλ.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΕΓΓΡΑΦΑ.

Ἐκ τοῦ Ἀραβικοῦ (*).

Λέγεται ὅτι τὰ κάτωθι εἶναι γεγραμμένα ἐπὶ λιθίνῃ πλακῶς διατηρουμένης.

A. « Ἐγὼ εἰμὶ ὁ Θεός· οὐκ ἔστιν ἄλλος Θεός πλην ἐμοῦ, ὃ δὲ Μωάμμεθ εἶναι ἀπόστολός μου.

» Ὅστις ἀφιερῶται εἰς τὸ παρ' ἐμοῦ πεπρωμένον, ὑπομένει εἰς τὰς παρ' ἐμοῦ πληγὰς, εὐγνωμονεῖ ἐπὶ ταῖς εὐεργεσίαις μου καὶ δέχεται ἀγογγύστως τὰ κρίματά μου, ἐκείνον ἐγραψα ἐν τῇ βίβλῳ τῶν πιστῶν καὶ θέλω ἐγείρει τὴν ἡμέραν τῆς ἀναστάσεως μετὰ τῶν ὁσίων. Ὁ μὴ ἀφιερούμενος εἰς τὸ παρ' ἐμοῦ πεπρωμένον, μηδ' ὑπομένων εἰς τὰς παρ' ἐμοῦ πληγὰς, ὃ ἀγνωμονῶν πρὸς τὰς εὐεργεσίας μου καὶ μὴ δεχόμενος ἀγογγύστως τὰ κρίματά μου, ἐκείνος ἃς ἐκλέξῃ ἄλλον Θεόν. »

B. « Ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ τοῦ εὐσπλάγγνου, τοῦ οἰκτιρμονοῦ, παρὰ Μωάμμεθ τοῦ ἀποστόλου αὐτοῦ πρὸς τὸν Καίσαρα τῆς βρωμαϊκῆς χώρας.

» Εἰρήνη ἐπὶ τὸν πορευσάμενον τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν, τὸν πιστεύσαντα εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὸν ἀπόστολον αὐτοῦ τὸν πρεσβεύσαντα ὅτι οὐκ ἔστι Θεὸς ἄλλος πλην τοῦ ἑνός καὶ μόνου Θεοῦ, ὅτι οὗτος οὐδὲ φίλην ἐκτέσαστο, οὐδ' υἱὸν, καὶ ὅτι ὁ Μωάμμεθ εἶναι δούλος καὶ ἀπόστολος αὐτοῦ.

» Εὐξάμενος τῷ Θεῷ (ὅπως φωτίσῃ δηλ. τὸν πρὸς δὲν ἢ ἐπιστολῇ) σὲ παρακαλῶ εἰς τὴν ἀληθινὴν πίστιν ὅπως σωθῆς. Εἰμὶ ἀπόστολος τοῦ Θεοῦ ἐφ' ὅλων ἐν γένει τῶν ἀνθρώπων, « ὅπως νουθετήσω πάντας τοὺς » ζῶντας καὶ ἐλέγξω τοὺς ἀσεβεῖς. » (ἐκ τοῦ κορανίου). Ὡς ὑμεῖς οἱ κάτοχοι τῶν γραφῶν (Χριστιανοὶ καὶ Ἰουδαῖοι) ἔλθετε εἰς λόγον εὐθὺν μεθ' ἡμῶν. Ἡμεῖς δὲν πιστεύομεν ἢ ἕνα Θεόν, καὶ οὐδένα ποιοῦμεν συνεταῖρον αὐτῷ. Ἄς μὴ παραδεχθῶμεν κυρίους ἄλλους πλην αὐτοῦ. Διὸ, ἂν ἐπιστραφῆτε, εἶπατε « πρεσ- » βεύομεν τὴν ἀληθινὴν πίστιν. Ἄν ἀποποιηθῆτε, ἔστω ἡ μερὶς ὑμῶν μετὰ τῶν ἀσεβῶν. »

Ἀπάτησις.

Γ. « Πρὸς Ἀχμέτ τὸν ἀπόστολον τοῦ Θεοῦ, παρὰ

(*) Τὴν δημοσίευσιν ἢ μὴ τοῦ ὑπὸ στ. Γ. ἐγγράφου ἀφί- νω εἰς τὴν ὑμέτεραν διάκρισιν. Εἶναι ἀληθῶς περιέργων, τόσοσ περιέργων, ὥστε πιθανόν οἱ μὲν νὰ τὸ προσβάλωσιν ἐπὶ πλαστογραφία, ἄλλοι δὲ νὰ ὑποθέσωσιν ὅτι ὁ βυζαντι- νός αυτοκράτωρ εἰρωνεύετο. Κατὰ δυστυχίαν, ἂν δὲν μὲ λαν- θάνῃ ἢ μνήμῃ, ὁ αυτοκράτωρ οὗτος εἶναι ὁ Ἡράκλειος, ὅστις, λέγουσι τὰ χρονικά, περὶ τὰ ἔσχατα τοῦ βίου ἐξώκει- λεν εἰς τὴν αἵρεσιν τῶν Ἀρειανῶν, αὐτὴ δὲ μετὰ τῆς τῶν Νε- στωριανῶν ἐπικρατεῖ εἰς τὸ κοράνιον, ὅπως ἐν μέρει φαίνε- ται καὶ εἰς τὸ ὑπὸ στοιχ. Δ. Αὕτη ἢ περιστάσις καθιστᾷ πιθανὴν τὴν γνησιότητα τοῦ ἐγγράφου.

τοῦ Καίσαρος τῆς βρωμαϊκῆς χώρας, τοῦ πιστεύοντος τὸν Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τῆς Μαρίας.

« Ἀφίχθη ἡ ἐπιστολὴ σου μετὰ τοῦ ἀπεσταλμέ- νου σου. Ὁμολογῶ ὅτι σὺ εἶσαι ἀπόστολος τοῦ Θεοῦ· σ' εὐρίσκομεν γεγραμμένον καὶ παρ' ἡμῶν ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ ὡς συνάρχον τοῦ Ἰησοῦ, υἱοῦ τῆς Μαρίας. Προσεκάλεσα τοὺς βρωμαίους νὰ πιστεύσωσιν εἰς σέ, οὗτοι δὲ ἀποποιῶνται. Ἄν ὑπήκουον, θά ἦτο ἐπ' ἀ- γαθῷ αὐτῶν. Ἀσμένως θά ἤρχόμην παρὰ σοὶ ὅπως σοὶ δουλεύω καὶ πλύνω τοὺς πόδας σου ἔρρωσο. »

Δ. « Ἐν ὀνόματι τοῦ Θεοῦ τοῦ εὐσπλάγγνου κτλ. παρὰ Μωάμμεθ τοῦ ἀποστόλου αὐτοῦ πρὸς Νετζα- σὴ τὸν βασιλέα τῆς Ἀβουσσινίας. Εἰρήνη ἐπὶ σὲ καὶ εὐλογία, « ὃ δὲ Θεὸς ὁ ἅγιος, ὁ βοηθὸς, ὁ ἀντιλή- πτωρ » κ.τ.λ. (ἐκ τοῦ κορανίου). Ὁμολογῶ Ἰησοῦν τὸν υἱὸν τῆς Μαρίας πνεῦμα καὶ λόγον Θεοῦ, δι- συνέλαθεν ἡ Παρθένος ἢ καλὴ καὶ ἀκήρατος. Ἐπλα- σε δὲ αὐτὸν (ὃ Θεός) ἀπὸ τοῦ πνεύματός του καὶ ἐνεφύσησεν εἰς αὐτόν, ὡς ἐπλασε τὸν Ἀδάμ. Ἰδίαις χερσὶ καὶ ἐνεφύσησεν εἰς αὐτόν. Σὲ παρακαλῶ (νὰ πιστεύσης) εἰς ἕνα μόνον θεὸν ἄνευ συνεταίρου· νὰ ὑπακούης ἀείποτε εἰς αὐτόν, νὰ μοὶ ἀκολουθήσης, νὰ πιστεύσης εἰς ἐμὲ καὶ τὸν ἐλθόντα πρὸς με. Ἐγὼ εἰμὶ ἀπόστολος τοῦ Θεοῦ. Ἴδου πέμπω πρὸς ὑμᾶς τὸν ἐξάδελφόν μου Γικφάρ μετὰ τινος τῶν Μου- σουλμάνων. Ἄμα ἀφίχθωσιν οὗτοι (εἴη αὐτοῖς ὁ πλοῦς εἰς ἀναψυχὴν) προσκαλοῦμέν σέ τε καὶ τὸν στρατόν σου (νὰ πιστεύσητε) εἰς τὸν Θεόν. Ἴδου ἐγνωστοποίη- σα καὶ ἐνουθέτησα· δέχθητε τὴν νουθεσίαν μου, καὶ εἰρήνη ἐπὶ τὸν πορευσάμενον τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας.

Σ. τοῦ Μ. Ὁ βασιλεὺς, τοῦ ὁποῖου τὴν ἀπάντη- σιν δὲν εὐκαιροῦμεν νὰ μεταφράσωμεν ἀπέφυγε τοῦ ν' ἀποφανθῇ κατηγορικῶς περιορισθεὶς νὰ πέμ- ψῃ τῷ ἀγύρτῃ δῶρον δύο καλὰς θερκακινίδας.

Δ. ARGENTHS.

Ἰσμαήλιον τὴν 6 Ἀπριλίου 1862.

Κύριε Συντάκτα τῆς Παρθώρας,

Εἰς τὸ 270 φυλλάδιον αὐτῆς ἀνέγνων πρὸ ἡμε- ρῶν γνώμην τινά, ἣν ὁ ἐντιμὸς συμπολίτης μου Κύ- ριος Σταυρὸς Μενδωνίδης ἐξέφερεν ἐπὶ διατριβῆς τι- νος, καταχωρισθεῖσης ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 1096 φύλλῳ τῆς ἐφημερίδος ἢ « Ἐλπίς » καὶ προτεινούσης τὴν παραδοχὴν στοιχείων τινῶν ἐν τῷ ἑλληνικῷ ἀλφα- βῆτῳ πρὸς ἑκφρασιν διαφόρων ξενικῶν φθόγγων.

Οὐδόλωσ πρόθεσιν ἔχω νὰ κηρυχθῶ ὑπὲρ τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης ἰδέας τῶν ἐντίμων διατριβογρά- φων, διότι καὶ ἐγὼ, ὡς μετριοφρονῶν ὠμολόγησα εἰς ἐξ αὐτῶν, οὐδεμίαν ἀξίωσιν δύναμαι νὰ ἔχω ἐν

τῇ ἑλληνικῇ φιλολογίᾳ· περιορίζομαι μόνον νὰ εἴπω ὅτι ὁ ἐν τῇ Ἐλπίδι περὶ τῶν ξενικῶν φθόγγων πραγμα- τευθεὶς κύριος, προτείνων λατινικά τινα στοιχεῖα (τῶν ὁποίων τὴν καταγωγὴν ὡς ἐθνικὴν καταδεικνύει), ὀλιγωτέρας εὐθύνης ἐπιλαμβάνεται ἐνώπιον τῆς κοινῆς γνώμης καὶ τῶν ἀρμοδίων κριτῶν, παρὰ ὁ ἐντιμὸς συμ- πολίτης μου κύριος Μενδωνίδης, ὅστις διὰ τῆς ἐπιθέ- σεως τῆς δασείας ἐπὶ τοῦ Π. Σ. Τσ. Δ. Τ. Γ. Ζ. Τζ. Ε, σχετίζει μὲν τὸ πνεῦμα τοῦτο καὶ μὲ ἄλλα, ἐκ- τὸς τοῦ β, σύμφωνα, ἀλλ' ἐνοχλεῖ μέγας τὸ πρὸ αἰῶνων πολλῶν συνταχθῆν καὶ παγιωθῆν ἤδη γραμματικὸν σύστημα. Λέγων ταῦτα δὲν ἐννοῶ πο- σῶς, ὅτι ἢ ἐν τῇ Ἐλπίδι ἐκφρασθεῖσα γνώμη εἶναι προτιμότερα, διότι καὶ αὕτη, μὴ εἰμποροῦσα νὰ κα- ταστήσῃ τὰ ce, che, g. καὶ j, προφερτὰ εἰς χεῖλη ἑλληνικά, ἀδυνατοῦντα, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, νὰ προφέρωσι δασέως, ἀποβαίνει σχεδὸν περιττή.

Τελευταῖων τὴν παροῦσαν, λαμβάνω τὴν τόλμην νὰ προσθέσω ὅτι, ἂν οἱ ξένοι, πρὸς τοὺς ὁποίους διακείμεθα πιστωταὶ καὶ οὐδόλωσ χρεῶσται λέξεων, οὐδέποτε συνελόγισθησαν νὰ παραδεχθῶσι ἑλλη- νικά στοιχεῖα πρὸς ἑκφρασιν ἑλληνικῶν φθόγγων, καὶ περιωρίσθησαν, μόνον γράφοντες οὐχὶ καὶ προ- φέροντες τὸ ἡμέτερον Θ διὰ τοῦ th, τὸ εὐ διὰ eu καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς· διατὶ ἡμεῖς, χάριν σεβασμοῦ πρὸς τὴν ἀρχαιότητα τοῦλάχιστον τῆς γλώσσης ἡ- μῶν, νὰ μὴ πράττωμεν τὸ αὐτὸ, ἐξακολουθοῦντες νὰ γράφωμεν τὸ ch διὰ τοῦ χ, τὸ u διὰ τοῦ υ, κτλ.

Εὐαρεστήθητε παρακαλῶ, ἂν ἐγκρίνητε, νὰ κατα- χωρίσητε τὰ ὀλίγα ταῦτα εἰς τὴν πολλοῦ λόγου ἀ- ξίαν Πανδώραν καὶ συγχρόνως δέξασθε τὴν δια- θεοδαίωσιν τῆς ἐξαιρέτου πρὸς ὑμᾶς ὑπολήψεώς μου.

Πρόθυμος θεράπων

ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΣ ΤΣΕΛΕΠΙΔΑΚΗΣ.

ΠΟΙΗΣΙΣ.

Μῦθος.

Κόραξ εἰς ἄκραν ὑψηλὴν κλάδου ἐκάθητο ελαίας.

Μέλαιναν εἶχε τὴν στολὴν, καὶ εἰς τὸ βράμφος εἶχε κρέας.

Εἰς τὰ χαμάκλαδα κοντὰ ἀλώπηξ ἴστατο δολία.

Αὐτῆς τοὺς βῶθωνας κεντᾷ τοῦ κρέατος ἢ εὐδοῖα.

Τρέχει, προφθάνει, περιττὸς ὁ κόπος! Μάτην ἢ σπουδὴ τῆς! Τί ὕψος! Κ' εἶναι περωτὸς ὁ εὐτυχῆς ἰδιοκτῆτης!

Κατ' ἄλλον τρόπον μελετᾷ εἰς τὰ νερά τῆς νὰ τὸν φέρῃ. Βλέπει ἐπάνω, χαίρετᾷ, καὶ ταῦτα εὐγενῶς προφέρει.

« Καλῶς μᾶς ὤρισας, ἐδὼ ἄερα, φίλτατε, νὰ πάρης. Τρελλαίνομαι ὅταν σ' ἰδῶ. Πόση κομψότης! Πόση χάρις!

Τίς ἔχει τόσην καλλονὴν; τίς πτέρυγας ποικιλοτέρας; Τί κρίμ'! Ἄν εἶχες καὶ φωνὴν, θά ἤσουν τῶν πτηνῶν τὸ τέρας. —

« Φωνὴν δὲν ἔχω! Νὰ χαθῆς! ἐντός του εἶπε. Θά σὲ δεῖξω. Περιμένει νὰ τρελλαθῆς ἀφ' οὗ τὸ στόμα μου ἀνοίξω. »

Καὶ πλατὺς φάρυγξ ἀνοίγει, δύο τραχεῖα κρά ἐβγάξει, καὶ πάφ! τὸ κρέας κατὰ γῆς, καὶ ἀπ! ἢ πονηρὰ τ' ἀρπάξει.

Ἀκόμη τρέχ' εἰς τὸ βουνόν' καὶ ἀφ' οὗ ἐκρυψε τὸ κρέας, γελῶσα λέγ' εἰς τὸ πτηνὸν τὰς λέξεις ταύτας τελευταίας.

« Μάθε, ὦ φίλτατον πουλι, μάθε, ὦ ἄνθος τῶν κοράκων, πῶς τῶν εὐπίστων ἢ φυλῇ τρέφει τὸ γένος τῶν κολάκων. »

A. P. ΡΑΓΚΑΒΗΣ.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

ΒΛΑΣΦΗΜΙΑ. Κατεδικάσθη τις πέρυσιν ἐν Οἰεντιμυλλίᾳ (ἐπαρχία τῆς Γενούης) εἰς φυλά- κισιν ὀκτὼ ἡμερῶν ἐπὶ βλασφημιά. Ὅκτὼ ἡμέραι — τίποτε! Ποῦ οἱ καλοὶ χαιροὶ τοῦ μεσαιῶνος. Ἐπὶ Λουδοβίκου ΙΒ'. (δόγμα τῆς 9 Μαρτίου

1520) « Όσοι ὀμνύουσι κακοῦς ὄρκους κατὰ τοῦ Θεοῦ, τῆς Παρθένου καὶ τῶν Ἁγίων ἀποτιέωσαν πρόστιμον, διπλασιαζόμενον εἰς ἐκάστην ὑποτροπήν, μέχρι τῆς πέμπτης φορᾶς· τότε δὲ ἐκτός τούτου ἐμβαλέσθω ὁ τράχηλος αὐτῶν εἰς κλοῖον· τῆ δ' ἕκτη κοπτεσθῶ διὰ πεπυρακτωμένου σιδήρου τὸ ἄνω χεῖλος αὐτῶν· τῆ ἐβδόμη τὸ κάτω καὶ τῆ ὀγδόη ἢ γ.λῶσσα. » — Τῷ 1542 τὸ παρ. λαμέρτορ τῆς Τολώσης κατεδίκασεν ἐπὶ βλασφημίᾳ πολλοὺς ἰδιώτας τοὺς μὲν εἰς μαστίγωσιν καὶ διάτρησιν τῆς γ.λῶσσης, δύο δὲ εἰς ἐκκοπήν αὐτῆς. — Τῷ 1545 καταδικῆ εἰς θάνατον ἀπαγγέλλεται ὑπὸ τῶν Παρισίων ἐπὶ βλασφημίᾳ. — Τῷ 1578 δύο ἰδιῶται καταδικάζονται εἰς ἀρχόνην καὶ μετ' αὐτὴν καίονται μετὰ τῆς δικογραφίας ἐπὶ βδελυραῖς βλασφημίαις. — Τῷ 1607 καταδικάζεται σκυτοτόμος τις τῶν Παρισίων ἐπὶ βλασφημίᾳ εἰς ἀρχόνην. — Διάταγμα τῆς 20 Μαΐου 1681 ἀπαγορεύον τοῖς στρατιώταις τὴν βλασφημίαν ἐπὶ ποιῆν διατρέψεως τῆς γ.λῶσσης διὰ πεπυρακτωμένου σιδήρου ἀναγεωθεσίᾳ τῷ 1727. — Τῷ 1720 δύο ἰδιῶται καταδικάζονται εἰς ἐκτομήν τῆς γ.λῶσσης καὶ εἰς τὴν πυρᾶν ἐπὶ ἀνοσίους βλασφημίαις. — Τῷ 1725, ὁ Ἰωσήφ Πινάρδος κηρυχθεὶς ἑνοχὸς ὄρκων καὶ βλασφημιῶν κατεδικάσθη εἰς διάτρησιν τῆς γ.λῶσσης διὰ πεπυρακτωμένου σιδήρου καὶ δεσμὰ πενταετη. — Τῷ 1748 ἐν Ἀθήνῃ ἄλλος βλάσφημος κατεδικάσθη εἰς ἐκκοπήν τῆς γ.λῶσσης καὶ ἔπειτα εἰς ἀρχόνην. — Τῷ 1757 (πρὸ ἑκατὸν περὶ τοῦ ἐτῶν) ἐκδίδεται νόμος τιμωρῶν θανάτῳ τοὺς συγγράφοντας, ἢ συντελοῦντας εἰς συγγραφήν καὶ τύπωσιν βιβλίων κατὰ τῆς θρησκείας.

Ἀλλὰ πῶς αἱ σκληρότητες αὗται δὲν ἐτελεσφόρησαν περισσότερον καὶ δὲν ἐμπόδισαν τὰ ἔλθωσιν οἱ καιροὶ καθ' οὓς ζῶμεν καὶ ἐν οἷς τινες ποθοῦσιν αὐτοὺς! ὑπῆρξαν λοιπὸν ἀνωφελεῖς; Πρὶν ἢ ζητήσωμεν τὴν ἐπαροδὸν αὐτῶν δὲν εἶναι κακὸν τὰ σχεθῶμεν περὶ τούτου.

ΕΤΟΙΜΟΤΗΣ ΙΑΤΡΟΥ. Ὁ περικλυτὸς Ἁγρλος ἰατρός Ἀβερέθης κληθεὶς ποτε ὑπὸ τινοῦ γραιας ἀριστοκράτιδος ἵνα περιποιηθῆ τὸν ἀγαπητὸν πύθονά της, πάσχοντα ὑπὸ δυσπνεΐας, εἶδεν ἐν τῷ αὐτῷ δωματίῳ παιδίον ἀλλοκῶτως ἐνδεδυμένον ἔργονορ τῆς Κυρίας. Ὁ παράδοχος οὗτος ἄνθρωπος παρετήρησεν ἀλληλοδιαδόχως καὶ προσεχτικῶς τὰ δύο ταῦτα ὄντα, ἔπειτα ψάσας τοῦ σφυγμοῦ ἀμφοτέρων μετ' ἡθους σοβαροῦ « Κυρία, εἶπερ, οἱ κέρριοι νιοὶ σας μόνον ὀλίγην διαίταν χρειάζονται καὶ τὰ πίνωσι τσάι », καὶ ἀνεχώρησεν εὐθὺς.

ΕΠΙΤΑΦΙΟΝ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΝΙΚΟΥΣΗ. Ἐδημοσιεύθη ἄλλοτε ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ τῆς Παρθῶ-

ρας τόμῳ ἢ ὑπὸ τοῦ Κ. Κ. Παπαδόπουλου συγγραφείσα βιογραφία τοῦ τὰ μέγιστα παρὰ τοῖς Τούρκοις ισχύσαντος Παραγιώτου Νικουῦσῃ· τῶν δ' ἐγὼ, περὶ ἄλλων ἐρευνητῶν, εὖρον ἐν τῇ τοῦ Σρον περιηγήσει τὸ ἐν τῷ Μοραστηρίῳ Χάλκης ἐπιτάφιον ἐπιγράμμα τοῦ Παραγιώτου διερμηνέως τοῦ Σουφτάνου.

Τῷ Σρεῖ Θεῷ.

Παραγιώτης.

Ἐρθάδε κεῖται Παραγιώτου δέμας,
Ἐρμηνέως Ἄρατος ἀρίστου Μιαι,
Μέγα διαπρέψαντος ἐν σοφῶν λόγους
Καὶ βασιλείας ἀξίαν εἰληφότος
Λελοιπότης φῶς πρὶν τὸ γέρας (*) προσθάρη
Ψυχὴ ἀπέπτη χῶρον ἐς μακάριον
Ἀχορ σεπτεβρίῳ κθ

Ὁ δὲ περιηγητὴς προστίθησι τάδε. « Εἰ καὶ οἱ Ἕλληνες δὲν ἔχουσι συνήθως οἰκόσημα, προσετέθησαν ὅμως εἰς τὸν ἐπιτάφιον τοῦτον ἀρμόδια πρὸς τὸ ἐπάγγελμα τοῦ Παραγιώτου. Ἀσπίς ὀποιουδήποτε μετὰλλου ἢ χρώματος καὶ τοῦ Ἐρμού τὸ κηρύκειον ὡς πάσσαλος ἐστημένον, ἔχον ἐπὶ τῆς κορυφῆς κεφαλὴν Λεοπάρδου. Ὁ Παραγιώτης οὗτος ἐτιμᾶτο τὰ μέγιστα ἐν τῇ σουλτανικῇ αὐλῇ, καὶ τοὶ Ἕλληνας τὸ τε γένος καὶ τὴν θρησκείαν, ὥστε καὶ πρέσβυς ἐστάλη εἰς τὸν τῆς Μοσκοβίας Τζάρον. Ἐγγενήθη ἐν Χίῳ, περὶ ἧς οἱ Ἕλληνες λέγουσι παροιμιωδῶς ὅτι, ὅστις ἴδῃ φρόνιμον ἐκ Χίου εἶδε πρᾶσινον ἵππον. Ὡστε ἀποκτῆσας τὴν γῆμην φρόνιμον ἀνδρὸς ἐκαλεῖτο εἰρωνικῶς ὁ πρᾶσινος ἵππος.

Καὶ κατὰ πόσον μὲν αἱ σημειώσεις τοῦ περιηγητοῦ εἶναι ἀληθεῖς καὶ ἀν τῷ ὄντι ἢ τὴν σήμερον τοῦλάχιστον ψευδῆς παροιμία ὑπῆρξε καὶ ἐλέγετο τότε ἀγροῦμεν, τοῦτο μόνον παρατηροῦμεν ὅτι λέγει τόπον γερνήσεως τοῦ Παραγιώτου τὴν Χίον ἐν τῷ ὀ Κ. Παπαδόπουλου ἀναφέρει τὸ Βυζάντιον.

ΑΣΤΕΙΣΜΟΣ. Ἡμέρας τινα ὁ στρατηγὸς Ῥάπτης ἐζήτει παρὰ τοῦ αὐτοκράτορος τὸν προβιβασμον δύο ἀξιωματικῶν « δὲν θέλω πλέον, εἶπεν ὁ Ναπολέων, τὰ προβιβάσω τούτους· αὐτὸς ὁ διάβολος Βερδθιὲ μὲ κατῶρθωσε τὰ κάμω πολλοὺς » ἔπειτα στραφεὶς πρὸς τὸν Ἀωριστόν « εἰς τὸν καιρὸν μας, εἶπεν, ἐπροχωροῦμεν τόσῳ γρηγόρα; ἐγὼ ἔμεινα πολλὰ ἔτη ὑπολοχαγός— ἴσως, μεγαλειότατε, ὑπέλαβεν ὁ Ῥάπτης, ἀλλ' ἔκτοτε ἐκέρδησεν τὸν χαμέρον καιρὸν. » Ὁ Ναπολέων ἐγέλασε πολὺ διὰ τὴν ἀπάντησιν καὶ παρεχώρησε τὸ ζητούμενον. Σ.

—000—

(*) Γράφει γῆρας.